

SETOMAA ETTEVÕTLUSKESKKONNA TEEMAPLANEERING

SISEMINISTEERIUM

EAS
Enterprise Estonia

REGIONAALARENGU TOETUSEKS

Misso Vald

21.03.2016

SISUKORD

EESSÕNA	4
1. ETTEVÕTLUSKESKKONNAGA SEOTUD RUUMILISE ARENGU PÕHIMÕTTED JA EESMÄRGID	6
2. PLANEERINGULAHENDUS: ETTEVÕTLUSKESKKONNAGA SEOTUD RUUMILISE ARENGU TINGIMUSED	7
2.1 TSONEERING	7
2.1.1 Ettevõtlusmajanduse piirkond	7
2.1.2 Puhke- ja turismimajanduse piirkond	8
2.1.3 Maamajanduse piirkond	9
2.2 MAA- JA VEEALADE KASUTAMISTINGIMUSED	10
2.2.1 Alade reserveerimine	10
2.2.1.1 Ettevõtlusmajandus	11
Tootmisalad	11
2.2.1.2 Turismimajandus	13
Puhkealad	13
Veekogudega seotud alad, paadisild ja lauter, supluskohad	14
2.2.1.3 Maamajandus	15
Maatulundusala	15
2.2.1.4 Ettevõtlust toetavad alad ja objektid	16
Segahoonestusega alad	16
Elamualasisene ettevõtlus	16
Ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektid	16
Regionaalse tähtsusega objektid	17
2.2.1.5 Väärtustatud alad ja objektid	18
Kultuurimälestised	18
Väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud asulad	18
Roheline võrgustik	18
2.2.2 Ettevõtlust teenindav taristu	19
2.2.2.1 Liiklus ja transport – üldised arengud	19
2.2.2.2 Maanteed	19
2.2.2.3 Kergliiklusteed	20
2.2.2.4 Piiriületus, logistika	21
2.2.2.5 Loodusturismi taristu	22
2.2.2.6 Energeetika	22
2.2.2.7 Side	24
2.2.2.8 Veevarustus ja kanalisatsioon	24
2.3 MAAVARAD	24
3. TEEMAPLANEERINGU ETTEPANEKUD	25
3.1 ETTEPANEKUD MAAKONNA TEEMAPLANEERINGU TÄPSUSTAMISEKS	25
3.1.1 Rohelise võrgustiku täpsustamine	25
3.1.2 Miljööväärtuslike asulate täpsustamine	26

3.1.3 Väärtuslike maastike täpsustamine.....	28
3.2 ETTEPANEK VASTSELIINA VALLAVALITSUSELE JA RMK-le	28
3.3 ETTEPANEK KEHTIVA ÜLDPLANEERINGU TÄPSUSTAMISEKS	28
4. TEEMAPLANEERINGU ELLUVIIMINE	31
5. TEEMAPLANEERINGU JA PLANEERINGULE KOOSTATUD KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE SEOSD	32
5.1 KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EKSPERTIDE SEISUKOHT	33
KASUTATUD ALLIKAD	34
LISA 1. Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu ja selle KSH lähteandmete analüüs (Setomaa vallad koos, eraldi lisa)	36
LISA 2. Kehtivad piirangud	37
LISA 3. Kooskõlastuste koondtabel (Setomaa vallad koos).....	44
LISA 4. Kooskõlastused (Setomaa vallad koos, eraldi lisa).....	63
LISA 5. Elektrivarustus	64
KAARDID	68
Funktsionaalsed seosed M 1: 70 000	
Misso vald 1: 25 000 (teemaplaneeringu kaart)	

EESSÕNA

Setomaa ettevõtluskeskkonna ruumilise arengu põhimõtted on kujundatud Setomaa valdade - Värskas, Mikitamäel, Meremäel ja Misso valla ühishuvina.

Teemaplaneering ja selle KSH on algatatud Misso Vallavolikogus 23. mai 2013. a otsusega nr 2.1-3/25.

Teemaplaneering käsitleb järgmisi valdkondi:

- maakasutuse harmoneerimine haldusterritoriumide piirialadel, maa- ja veealade täiendav reserveerimine, maardlad ja karjäärid;
- regionaalselt väärtustatud alad – miljööväärtusega alad, väärtuslikud maastikud, roheline võrgustik;
- ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektid;
- regionaalse tähtsusega objektid;
- puhke- ja turismimajandus sh puhke- ja turismialad, veekogude ning nende ranna- ja kaldaalade kasutus, RMK puhkealad;
- taristu, liiklus ja transport, energeetika.

Seosed teiste strateegiliste dokumentidega ja planeeringu lähteandmed on toodud **lisas 1** (eraldi kaust).

Misso vallas osalesid planeeringu koostamises:

Urmas Peegel	Misso vallavanem kuni november 2013;
Lembit Sikk	Misso vallavanem alates november 2013;
Merle Anton	Misso valla maa ja ehitusspetsialist kuni veebruar 2014;
Maret Einla	Misso valla maa ja ehitusspetsialist alates veebruar 2014;
Tiit Niilo	Misso Vallavolikogu, Nopri talu;
Aarne Leima	Võrumaa Arenguagentuur;
Ülle Pärnoja	MTÜ Setomaa Turism esinaine

Suur tänu kõigile vallaelanikele, ettevõtjatele, ametnikele ning huvilistele koostöö ja panuse eest.

Tuuli Veersalu EMÜ. Projektijuht, planeerija, keskkonnaekspert.

Ettevõtluskeskkonda iseloomustavad inim-, loodus- ja finantsressursid, kindlad majandus- poliitilised tingimused ning ettevõtluse toimimiseks vajalik taristu. Keskkonnas tegutsevad ettevõtlikud inimesed, kes on kindlustatud ettevõtlusalase infoga ja loonud koostöö- võrgustikud ning kus toimib toodete ja teenuste nõudlusel ja pakkumisel põhinev turg (Setomaa ühine ettevõtlusstrateegia, 2013).

Ettevõtluskeskkonna ruumiline planeerimine – käesolevas planeeringus säästlikku ja tõhusat ressursikasutust (inim-, loodus-, ajaloolis-kultuuriline ja finantsressursid) ja tasakaalustatud maakasutust arvestav, looduslikest ja ehitatud keskkonna tingimustest lähtuv ettevõtlusalade ja alasid teenindava taristu planeerimine.

Maaettevõtlus on väljaspool linnu toimuv tegevus, mis hõlmab erinevaid valdkondi. Maaettevõtlus võib olla traditsiooniline põllumajandus, mahepõllumajandus, metsandus, alternatiivtegevused, mitmekesistamine ja maaelu arendus, sh. turism ja kohalik algatus.¹ Käesolevas teemaplaneeringus Setomaa kui piirkonna valdava ettevõtluse ühisnimetaja.

¹ <http://www.pikk.ee/valdkonnad/maaettevotlus#.VH0M7TGUcwA>

1. ETTEVÕTLUSKESKKONNAGA SEOTUD RUUMILISE ARENGU PÕHIMÕTTED JA EESMÄRGID

Setomaa ettevõtluskeskkonna ruumiline areng lähtub järgmistest peamistest põhimõtetest:

1. Pühasustuse säilitamine riigi piirialadel riigikaitselistel ja kogu riigi territooriumi turvalisuse kaalutlustel (Eesti 2030+, 2012).
2. Pühasustuse alalhoidmine, milleks peab kõigis maakohtades olema aasta ringi sõidukõlblik avalik teedevõrk, võimalus liituda mõistliku hinna eest elektrivõrguga, võimalus liituda mõistliku hinna eest kiire andmesidevõrguga ja võimalus saada joogivett; lähikonnast peab saama otstarbekal viisil esmatähtsaid teenuseid; ühissõidukiga peab pääsema iga päev maakonnakeskusesse. Hajaasustuse tingimustes tuleb tagada riigi tugi- ja kõrvalmaanteede ning kohalike teede hea aastaringne sõidetavus ja ohutus (Eesti 2030+, 2012).
3. Võimaluste loomine hajaasustuse elukeskkonna kui ressursi paremaks ärakasutamiseks (Võru maakonna arengustrateegia 2009-2019, 2009). Maa, metsa, maavarade, taastuvenergia ja loodussaaduste tõhusam kasutus, mitmekesisem ettevõtlus (Setomaa ühine ettevõtlusstrateegia 2014–2020, 2013).
4. Kaubaveod ja transiit toimub eelistatavalt raudteel. Regionaalne raudteeühendus peab toimima Tallinna–Tartu–Valga/Koidula, Valga–Koidula liinidel (Eesti 2030+, 2012). Teedevõrgu arendamise üheks prioriteetseks suunaks kaubaveo seisukohast on Tallinn–Luhamaa (Transpordi arengukava 2014-2020, 2013).
5. Euroopa Liidu idapiirist tulenevate transpordi ja logistiliste eelduste maksimaalne rakendamine, piirkonna ettevõtlusatraktiivsuse suurendamiseks (Põlvamaa ettevõtluse strateegia aastateks 2007-2015). Seoses Venemaaga suurema tähelepanu pööramine piiripunktide läbilaskevõime suurendamisele läbi infrastruktuuri arendamise (Eesti riiklik turismiarengukava 2014-2020, 2013).
6. Tööstus- ja logistika alade arendamine, sh uus logistikakeskus Värskas. Ettevõtluse infrastruktuuri parendamine (teed, internet jmt) (Põlva maakonna arengukava aastateks 2011-2017, 2010). Luhamaa tööstusala arendamine (Võru Maavalitsuse koordineeritav arenguprojekt).
7. Taastuvenergia väiketehnoloogia kasutuselevõtt parandab elamisvõimalusi ääremaades külades. Senisest ulatuslikum kohalike energiaallikate kasutamise kavandamine (Eesti 2030+, 2012). Setomaa kui peamiselt taastuvaid energiaallikaid kasutava pilootpiirkonna väljaarendamine (Setomaa ühtse taastuvenergia kasutamise strateegia 2009-2019, 2009).
8. Piirkondade omanäolisust tugevdavate tegevusalade ja kohaturunduse esiletõstmine, et veelgi tugevdada piirkonna turismipotentsiaali ning suurendada Lõuna-Eesti eripärase kultuuripärandiga piirkondade kasutuselevõttu töökohtade ja uue ettevõtluse loomisel (Eesti regionaalarengu strateegia 2020, eelnõu).
9. Peipsi ja Lämmijärve äärsete alade arendamine puhkemajanduse ja ettevõtluse eesmärgil (Põlva maakonna arengukava aastateks 2011-2017, 2010).
10. Säästva turismi edendamine, mille puhul sõltub sihtkohtade kvaliteet otseselt loodus- ja kultuuripärandi säilimisest ning kohaliku kogukonna panusest (Eesti riiklik turismiarengukava 2014-2020, 2013).

2. PLANEERINGULAHENDUS: ETTEVÕTLUSKESKKONNAGA SEOTUD RUUMILISE ARENGU TINGIMUSED

Teemaplaneering on koostatud lähtuvalt planeerimisseaduse §-st 8, arvestades üleriigilist planeeringut, maakondlikke strateegilisi dokumente, omavalitsuste arengukavasid ning head planeerimistava. Ruumilise arengu kavandamisel on eesmärgiks ettevõtlust toetava ruumi kujundamine arvestades kujunenud majanduslikku, sotsiaalset, kultuurilist ja looduslikku keskkonda.

2.1 TSONEERING

Teemaplaneeringuga on planeeritav ala jagatud lähtuvalt olemasolevate ja kavandatud ettevõtlusvõimaluste iseloomust ning looduslikust ja ehitatud keskkonnast kolmeks üldistatud piirkonnaks. Piirkondade sisu ja nimetused on tuletatud üldisest mõistest *maasettevõtlus* (vt ka lk 5), mis on mõningase mööndusega jagatud nöö *majandusteks (majandustegevuse vormideks)² – ettevõtlusmajandus, puhke- ja turismimajandus, maamajandus*. Iga piirkonna täpsem sisuline selgitus on toodud allpool vastavas peatükis.

Tsoneeringu eesmärk on näidata ruumi funktsioonide seotust üldistatult. Planeeritaval alal seab tsoneering üldise põhimõtte ja taustsüsteemi ning põhjenduse edasistele valikutele, olles seeläbi ühtlasi aluseks maakasutustingimuste seadmisele. Tsoneering kajastub kaardil *Funktsionaalsed seosed*.

2.1.1 Ettevõtlusmajanduse piirkond

Ettevõtlusmajanduse piirkonnana on määratletud alad, mis varasemate planeeringutega on kavandatud ettevõtluse arendamiseks ning alad, kus asukohast tulenevalt on eeldusi arendada ettevõtlust, mis on seotud kaupade transpordi ja logistikaga, transiidiga või muu spetsiifilisema ettevõtlusega.

Suuremad arendusalad Misso vallas on:

- Luhamaa tööstusala/logistikakeskus (tsoneeringu kaardil tähistatud numbriga 6, teemaplaneeringu kaardil tähistatud tähisega T2), 2016 aastaks on seatud eesmärk arendada välja teed ja kommunikatsioonid. Luhamaa piiri- ja tollipunkt (tsoneeringu kaardil tähistatud numbriga 4, teemaplaneeringu kaardil tähistatud tähisega T2).
- Luhamaa transpordikeskus (tsoneeringu kaardil tähistatud numbriga 5, teemaplaneeringu kaardil tähistatud tähisega T2).
- Misso alevikus endise majandikeskuse baasil arendatav kohalik tööstusala (tsoneeringu kaardil tähistatud numbriga 7, teemaplaneeringu kaardil tähistatud tähisega T1).
- Haanja valla piiril, lõuna pool Riia-Pihkva põhimaanteed reserveeritud ala (teemaplaneeringu kaardil tähistatud tähisega T1) on perspektiivse iseloomuga ja eelkõige asukohast tingitud potentsiaaliga (põhimaantee, side ja gaasitrass jt).

² Lähtub põhimõttest, et ettevõtlus on seadusega kooskõlas majandustegevuse vorm, mille peamiseks eesmärgiks on kasumi teenimine.

Luhamaa tööstusala/logistika-keskus moodustab koos Värskas vallas paikneva Koidula transpordikeskusega Moskva-suunalise piiriületuskompleksi, kus on võimalik transiitkaupa ladustada, pakendada, jaotada ja teisi müügieelseid ettevalmistusi teha.

Funktsionaalseid seoseid esitaval kaardil on toodud välja peamised kaubateed: Valga-Petseri ja Tartu-Petseri raudtee, Riia-Pihkva põhimaantee ja Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa põhimaantee. Ettevõtlusmajanduse arendamise tarbeks ja muuks otstarbeks reserveeritud tootmisalad on toodud peatükis 2.2.1.1 ja teemaplaneeringu kaardil.

2.1.2 Puhke- ja turismimajanduse piirkond

Puhke- ja turismimajanduse piirkonnana on määratletud alad, kuhu on juba koondunud teenusepakkujaid ja turismiobjekte, või kus tänu looduslikele tingimustele ning vaatamisväärsustele (väärtuslikud maastikud, miljööväärtusega asulad, kaitstavad alad, kultuurimälestised, pärandkultuuriobjektid, matkarajad - nii olemasolevad kui perspektiivsed) on vastav potentsiaal. See on piirkond, kus käesoleva teemaplaneeringu kontekstis on sobivad eeldused loodussõbraliku puhkemajanduse edendamiseks. Lisaks on funktsionaalseid seoseid esitaval kaardil kajastatud nimetatud piirkondi ühendav peamine turismitelg - Seto Külävüü.³

Puhke- ja turismimajandus on Setomaa kandvamaid ettevõtlusharusid. Elav omakultuur koos atraktiivsete maastikega, sh loodus- ja maastikukaitsealad ning veekogud, loovad selleks head eeldused. Esindatud on SPA-puhkus Värskas Sanatooriumi ja Veekeskuse näol, oluline osa on loodusturismil. Piirkond on rikas miljööväärtuslikest aladest, kultuurimälestistest ja pärandkultuuri objektidest ning matkaradadest, mis on omakorda koondatud väärtuslikeks maastikeks ja loovad eeldused toitlustus-, majutusteenuse ja mitmekesiste puhketegevuste pakkujatele. Puhke- ja turismimajanduse tugi- ning taustsüsteemi rolli täidab maamajanduslik tegevus.

Suurema metsade osakaaluga Misso vallas on oluline riigimetsade puhketegevust arvestav arendamine. Misso valda jääb osa RMK Haanja-Karula puhkealast.

Eesti-Vene piirialadel on piiriülene turism üks suurima potentsiaaliga ettevõtlusharusid. **Piiriülese turismi-alase koostöö** raames mõeldakse eelkõige infoturismi, ökoturismi ja nn konverentsiturismi, aga ka nõ tavaturismi, mis omakorda jaotub vee- ja maismaaturismiks.⁴ Olulise turismimajandusliku tähtsusega eesmärk on laevaühenduse taastamine Tartu ja Pihkva vahel.

Puhke- ja turismimajanduse piirkonda kuuluvad Misso vallas:

- Valda põhjast lõunasse läbiv järvestiku ja künkliku maastikuga piirkond;
- Väljaarendamist võimaldav piirkond valla kirdeosas – Mokra-Põrstõ-Tserebi kant;
- Kriiva seljak ja selle ümbrus.

Arenguvõimaluseks siin piirkonnas on maaettevõtluse mitmekesistamine puhke- ja turismi-valdkonna suunal. Piirkonnas lähtub edasine areng kultuuriliste, maastikuliste- ja sh loodusväärtuste säilitamisest. Nii metsa kui põllu majandamisel tuleb lähtuda headest tavadest, eelistada keskkonnasõbralikke tootmisviise. Soovitav on edendada vanade tehnoloogiate kasutamist, sh loomade karjatamist rohumaade ja loodusväärtuslike alade hooldamisel.

³ Vaata ka <http://www.visitsetomaa.ee/kylavy-kaart>

⁴ http://www.ut.ee/ABVKeskus/?leht=publikatsioonid&aasta=2001&dok=piiriylene_koostoo_aspektid

Arendustegevusel tuleb eriti jälgida, et ei kahjustataks väljakujunenud kauneid vaateid ning metsade majandamiseks vajalikud raied ei halvendaks maastiku esteetilisi väärtusi. Turismi- ja puhkemajanduse arendamise tarbeks reserveeritud alad, sh veekogudega seotud alad, on toodud peatükis 2.2.1.2 ja teemaplaneeringu kaardil.

2.1.3 Maamajanduse piirkond

Maamajanduse piirkonnana on määratletud alad, kus väheste kitsenduste tõttu on võimalik majandada kõige tulusamalt metsa ja maad ning arendada põllu- ja metsamajandust. Piirkond sisaldab hajusalt asustatud maatulundusmaid, kus peamine ettevõtluse valdkond on metsanduslik ja põllumajanduslik, esineb ka teisi maamajanduslikke väikeettevõtluse vorme.

metsanduslik ja põllumajanduslik, esineb ka teisi maamajanduslikke väikeettevõtluse vorme.

Eesti kagunurga (Võrumaa, Põlvamaa) mullad on happelisemad kui mujal. Põllumuldade viljakus keskmise boniteedi (100-punktilises süsteemis) järgi on alla keskmise (40-15) või madal (alla 40)⁵. Setomaa vallad on Euroopa Liidu kategooriate alusel määratletud ebasoodsamate aladena - nn ESA meetme aladena, kus tootmist piiravaks teguriks on madalama viljakusega muldade suur osatähtsus põllumajandusmaal ning majandusnäitajad on tavaliste tootmistingimustega piirkondadega võrreldes väiksemad. ESA aladele rakendub eraldi toetussüsteem⁶ (vt lisa 1 ptk 2.1.4).

Metsad: Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 (2007) seab metsa kasutamises eesmärgiks majanduslike, sotsiaalsete, ökoloogiliste ja kultuuriliste vajaduste tasakaalustatud rahuldamise pikas perspektiivis. Mets peab pakkuma nii majanduslikke hüvesid (puit, seened, marjad, jm metsatooted) kui sotsiaal-kultuurilisi hüvesid nagu rekreatsioon, matkamine, ajalooliselt kultuurilised paigad (hiemäed jne). Samas peavad olema säilitatud metsaökosüsteemide mitmekesisus, tasakaal ning taastumisvõime. Soovitav on lähtuda *Riigimetsa hea metsamajanduse tavast*⁷ ja *Eesti FSC standardist*⁸. Misso valla haldusterritoorium jääb RMK Misso metsandikku.

Põllud: Põllumaade kasutamisel seab Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 (2007) eesmärgiks mulla keskkonnasõbraliku kasutamise. Keskkonnasõbralik mulla kasutamine saavutatakse toitainete ja orgaanilise aine bilansi tasakaalus hoidmisega, taimekaitsevahendeid tuleb kasutada optimaalselt. Põllu- ja metsatööl tuleb kasutada sobiva suurusega töömasinaid. Põldude suurused peavad olema optimaalsed, rakendada tuleb viljavaheldust ning vältida liigseid ülesõite. Setomaal on oluline keskkonnasõbralike tootmisviiside kasutamine ja piirkonna muldadele (happelised mullad, esineb erodeeritud muldi) sobivate tootmispraktikate rakendamine. Soovitav on lähtuda *Hea põllumajandustava*⁹ põhimõtetest.

5 http://entsyklopeedia.ee/artikkel/eesti_mullastik

6 Vaata täpsemalt http://www.pria.ee/et/toetused/meede/ebasoodsamate_piirkondade_toetus_2012#ees

7 Riigimetsa hea metsamajanduse tava (2002/2003) koondab tulundusmetsade majandamise ja üldilme kujundamise tunnustatud võtteid, mis on kujunenud aastate jooksul, aga ka neid põhimõtteid, mille ulatuslikumat rakendumist taotletakse. Juhend selgitab erinevate metsamajanduslike tööde eesmärgi ja säästliku läbiviimise põhimõtteid.

8 Eesti FSC standard (2008) on vabatahtlik kokkulepe metsandusega seotud huvigruppide vahel selle kohta, kuidas Eesti metsi majanduslikult tasuvalt, sotsiaalselt õiglaselt ja loodushoidlikult majandada.

9 Hea põllumajandustava (2007) on koostatud vastavalt Euroopa Liidu direktiivile EMÜ/91/676 Vee kaitse põllumajandusallikatest pärineva nitraatreostuse eest. Hea põllumajandustava soovituslike juhiste järgimine on

Maamajanduse piirkonnas on võimalused jätkuvaks metsa- ja põllumajanduslikuks tegevuseks. Arenguvõimalused on realiseeritavad eelkõige läbi maatulundusalade. Maatulundusalade kasutamistingimused on toodud peatükis 2.2.1.3. Maatulundusalad ja maaparandusobjektid on kajastatud teemaplaneeringu kaardil.

2.2 MAA- JA VEEALADE KASUTAMISTINGIMUSED

Teemaplaneeringuga kavandatakse tegevusi tulevikuks. Selleks on kasutusele võetud termin alade *reserveerimine*. Planeeringulahendus ei erista olemasolevaid ega perspektiivseid alasid neile seatud kasutustingimuste osas. Tingimused on ühesed nii kasutuses olevatele aladele kui ka perspektiivsetele ehk eelistusaladele.

Käesoleva teemaplaneeringuga ei seata ehitustingimusi. Ehitustingimused tulenevad kehtivast Misso valla üldplaneeringust (2001) ja/või Võru maakonnaplaneeringust, sh maakonna teemaplaneeringud.

2.2.1 Alade reserveerimine

Käesoleva teemaplaneeringuga on reserveeritud maa- ja veealasid ettevõtluskeskkonna arendamise eesmärkidest lähtuvalt.

Alade reserveerimine all mõistetakse seda, et teatud vee- või maa-alal kehtivaid maa-kasutamistingimusi on täpsustatud ja/või täiendatud, või on ala reserveeritud senisest sihtotstarbest erinevaks maakasutamiseks. Reserveeritud ala ei pea terviklikult, ega automaatselt kohe planeeringu kehtestamise järgselt reserveeritud otstarbel kasutusele võtma. Maaomanik võib kasutada reserveeritud ala praegusel sihtotstarbel seni kuni ta seda soovib. Tulevikus, sellekohase vajaduse ja soovi tekkimisel on ala võimalik kasutada reserveeritud otstarbel.

Planeerimistegevus on niiõelda omandiülene. Teemaplaneeringu üldistustasemel ei määrata ega arvestata üldjuhul katastriüksuse piire ja reserveeritavate alade piiritlemisel on lähtutud looduses äratuntavatest piiridest.

Juhtotstarve on teemaplaneeringuga määratav territooriumi kasutamise valdav otstarve, ehk kogu tegevus sellel alal on allutatud juhtotstarbest tulenevale eesmärgile. Näiteks puhkealal on peamiseks maakasutamise viisiks puhketegevus ja turism ning sellega seonduvad kõrvalkasutused nagu äri, transport, maatulundus jmt. Käesolevas teemaplaneeringus on üldjuhul juhtotstarbe määramisel konkreetsele alale lähtutud kehtestatud planeeringuga (detail- ja üldplaneering) määratletud maakasutusest või olemasolevast maakasutuse sihtotstarbest, et tagada maa kasutamise järjepidevus.

Mõistete ja tähistuste süsteemile (nii planeeringu seletuskirjas kui kaardil) on aluseks alade kasutamise nimestik (vt tabel 1). Loendi koostamisel on arvestatud üldplaneeringu tasemega ja ühildatavust õigusaktidega, näiteks katastriüksustele määratavate maa sihtotstarvetega (ärimaa, maatulundusmaa, jne).

Käesoleva planeeringuga on määratud juhtotstarbega alal lubatud maakasutuse sihtotstarvete liigid (katastriüksuse sihtotstarvete liigid, või alaliigid). **Reserveeritud alal võib juhtotstarbega**

vabatahtlik ja selle alusel hinnatakse põllumajandustootja keskkonnasäästlikkust. Juhised on mõeldud kõigile põllumajandusettevõtetele ja oma tarbeks tootvatele talunikele. Juhis käsitleb põhjalikumalt veereostuse vältimise ja vahendamise abinõusid.

seonduv kõrvalkasutus(ed) moodustada kuni 40 % kaardil piiritletud ala mahust, välja arvatud Tootmisalad T1 ning T2 ja Segahoonestusega ala S, kus kõrvalkasutuste osakaalu ei ole määratud (vt ptk 2.2.1.1 ja 2.2.1.4). Alade piire võib vajadusel (nt kinnisomandi piiride järgi) hiljem täpsustada detailplaneeringu koostamise kohustusega alal / juhul läbi detailplaneeringu, või detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel läbi maakorralduslike tegevuste.

Tabel 1. Alade kasutamise nimestik

Tähis	Reserveeritav juhtotstarve	Selgitus
T	Tootmisala	Ettevõtluse arendamiseks (sh tootmiseks, tööstuseks, ladustamiseks, kaevandamiseks, äritegevuseks, jms) ning seonduva infrastruktuuri (sh puhastusseadmete) rajamiseks vajalikud alad koos tuleneva mõjualaga.
P	Puhkeala	Puhketegevuse ja turismi teenindamisele suunatud ehitiste ja neid teenindavate infrastruktuuride ala.
S	Segahoonestusega ala	Keskuse ala kompaktse asustuse tingimustes. Mitmekülgse kasutusega ehitiste, sh äri ja väikeettevõtlus, ning neid teenindavate infrastruktuuride ehitamiseks ette nähtud ala.
	Maatulundusala	Valdavalt põllu- ja metsamajanduse ala; ala, millel on metsa- või põllumajanduslik potentsiaal; aga ka muu väikesemahulise maa-ettevõtluse edendamiseks vajalik ala ning seonduvate/ teenindavate ehitiste püstitamiseks ette nähtud ala.

Detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel/juhtudel määratakse projekteerimis- ja ehitustingimused detailplaneeringuga. **Detailplaneeringu koostamise kohustus tuleneb** kehtivast üldplaneeringust ja õigusaktidest, juhul kui käesoleva teemaplaneeringuga ei ole nõutud teisiti. Detailplaneeringu koostamise kohustuse tuvastamiseks on vajalik vahetult tutvuda kehtiva üldplaneeringu dokumentidega. Detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumisel lähtutakse käesolevast teemaplaneeringust ja valla poolt väljastatud projekteerimistingimustest.

Õigusaktidest tulenevad maa- ja veealadele laienevad maakasutus- ja ehitustingimused on toodud lisas 2 Kehtivad piirangud.

2.2.1.1 Ettevõtlusmajandus

Tootmisalad

Käesoleva teemaplaneeringuga on tootmisaladena reserveeritud ettevõtluse arendamiseks (sh tootmiseks, tööstuseks, ladustamiseks, kaevandamiseks, äritegevuseks jms) ning seonduva infrastruktuuri rajamiseks vajalikke alasid.

Soovitav on olemasolevad tootmishooned kasutusele võtta enne uute, varem tootmisest puutumatute, alade hoonestamist. Olemasolevate tootmisalade kasutusele võtmine väljaspool reserveeritud tootmisalasid toimub vastavalt käesoleva teemaplaneeringu põhimõtetele ja maakatastriseadusele. Olemasoleva tootmismaa kasutusele võtmisega kaasneva mõju olulisuse üle otsustab kohalik omavalitsus. Elu- ja üldkasutatavate hoonete kontaktvööndisse jäävate alade puhul on eelistatud võimalikult vähe häiringuid ja saastet põhjustavad tegevused.

Käesoleva teemaplaneeringuga on Misso vallas reserveeritud järgmised tootmisalad:

- T1 – lubatud on keskkonnasõbralik ettevõtlus ja tootmine ning seda teenindavate infrastruktuuride rajamine: ettevõtted, mille tootmistehnoloogia ei vaja insener-tehnilisi meetmeid keskkonnatingimuste täitmiseks. Reserveeritud alal ei ole määratud kõrvalkasutus(t)e osakaalu;
- T2 - lubatud on ettevõtted, mille tootmistehnoloogia vajab insener-tehnilisi meetmeid keskkonnatingimuste täitmiseks. Reserveeritud alal ei ole määratud kõrvalkasutus(t)e osakaalu;
- T3 - lubatud on puhastusseadmete alune, nende laienemiseks ja teenindamiseks vajalik maa. Kõrvalkasutus(t)e lubatud osakaal kaardil piiritletud ala mahust on 40%.

Tootmishoonete rajamisel, laiendamisel ning taaskasutusele võtmisel peab arvestama, et laiendatav/rajatav ettevõtte mahuks tootmisalasse ära koos oma mõjuvööndiga¹⁰. Järgnevas tabelis on toodud tootmisaladel lubatud maakasutuse sihtotstarbed. Tootmisala T3 juhtotstarve (jäätmehoidla maa) on tabelis paksu kirjaga.

Tabel 2. Tootmisaladel lubatud¹¹ maakasutuse sihtotstarbed.

Lubatud maakasutuse sihtotstarbed ¹²	Alade juhtotstarve		
	Tootmisala T1	Tootmisala T2	Tootmisala T3
Tootmismaa	+	+	+
Ärimaa	+	+	+
Transpordimaa	+	+	+
Jäätmehoidla maa		+	+
Maatulundusmaa	+	+	
Riigikaitsemaa		+	
Üldkasutatav maa	+		

Tootmisaladel on kohustus säilitada olemasolevat haljastust ala välispiiril ja / või rajada haljastus (kaitse)puhvervööndina tootmisala välispiirile. Puhvervööndi haljastuse pindalaline osakaal peab olema vähemalt **20 %** planeeritud tootmisalast.

Tootmisalad on teemaplaneeringu kaardile kantud tähisega T (T1...T3). Käesoleva planeeringuga on olemasolevad ettevõtluse arendamiseks sobivad hooned ja rajatised määratletud ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektidena. Objektide loetelu on toodud **ptk 2.2.1.4** ja need on tähistatud teemaplaneeringu kaardil vastava tingmärgiga. Lisaks on funktsionaalseid seoseid esitaval kaardil toodud välja peamised kaubateed, mida mööda toimub inimeste ja kaupade transport ning transiit (vt ka ptk 2.2.2.1).

¹⁰ Mõjuvööndi moodustab tootmistegevusega kaasnev ülenormatiivne, ehk künnistasel ületav, emissioon (aine heide, müra). Mõjude väljumine mõjuvööndist on aktsepteeritav vastava loa (välisõhu saasteluba, erisaasteluba, kompleksluba) olemasolul.

¹¹ Tabelis märges "+" tähendab lubatud otstarvet, ülejäänud on keelatud (sh sihtotstarbed mida ei ole tabelis kajastatud). Sarnased tähistused on ka järgnevates maakasutuse sihtotstarbeid kirjeldavates tabelites.

¹² Vabariigi Valitsuse 23.10.2008. a määrus nr 155, Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord.

Jäätmemajanduse arengut määravad kohalikes omavalitsustes jäätmekava ja jäätmehoolduseeskiri. Jäätmejaama asukoht on kajastatud teemaplaneeringu kaardil tingmärgiga.

2.2.1.2 Turismimajandus

Puhkealad

Puhkealadel ja -piirkondades, mis kattuvad kaitstavate aladega on alade kasutamine reguleeritud looduskaitseadusega ja/või ala kaitsekorraga (vt lisa 1 ptk 2.1.6). Kaitstaval alal koostatavad planeeringud tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga, kultuurimälestistega aladel Muinsuskaitseametiga. Setomaal on põhirõhk keskkonnasõbralikul turismil ja puhke-tegevusel.

Käesoleva teemaplaneeringuga on Misso vallas reserveeritud puhkealasid järgmiselt:

- P2 - lubatud on puhkeala hoonete ehitamise õigusega: puhketegevusi ja turismi teenindav maa-ala, kuhu on lubatud lisaks rajatistele püstitada ka hooneid. Kõrvalkasutus(t)e lubatud osakaal kaardil piiritletud ala mahust on 40%;
- P3 – lubatud on eriotstarbeline puhkeala motosporti harrastamise ja vastavate ürituste korraldamise tarbeks. Kõrvalkasutus(t)e lubatud osakaal kaardil piiritletud ala mahust on 40%.

Järgnevas tabelis on toodud puhkealadel lubatud maakasutuse sihtotstarbed, juhtotstarbed (P2 – ärimaa; P3- transpordimaa) on tabelis paksu kirjaga.

Tabel 3. Puhkealadel lubatud maakasutuse sihtotstarbed.

Lubatud maakasutuse sihtotstarbed	Alade juhtotstarve	
	Puhkeala P2	Puhkeala P3
Ärimaa	+	+
Transpordimaa	+	+
Üldkasutatav maa	+	+
Ühiskondlike ehitiste maa	+	
Tootmismaa*	+	+
Maatulundusmaa	+	+

* Puhkealadel on tootmismaa lubatud ainult tehnoarajatiste ehitamiseks.

Reserveeritud puhkealad on planeeringukaardil tähistatud tähega P (P2, P3), avalikud puhkealad/külaplatsid ja matkarajad on tähistatud vastava tingmärgiga. Funktsionaalseid seoseid esitaval kaardil on toodud välja peamine turismitelg - Seto Külavüü¹³ (vt ka ptk 2.1.2).

Puhkemajandust teenindava loodusturismi taristuga (matka-, ratta- ja ratsarajad, RMK puhkealad) seonduv on toodud peatükis 2.2.2.5.

13 Vaata ka <http://www.visitsetomaa.ee/kylavy-kaart>

Veekogudega seotud alad, paadisild ja lauter, supluskohad

Veekogu kalda kasutamistingimused on järgmised:

- Ehituse planeerimisel veekogude rannale ja kallastele tuleb arvestada kalda veekaitse-, piirangu- ja ehituskeelu vöönditega;
- Uute hoonete rajamisel veekogude kalda- või rannaladele tuleb tagada pääs veekogu kallasrajale. **Laevatatavatel veekogudel** (Lämmijärvel, Pihkva järvel, Peipsi järvel) on **kallasrada 10 meetrit**. Avalikult kasutatavatel veekogudel¹⁴ on **kallasrada laiusega 4 m**, mida mööda võib vabalt ja takistamatult liikuda. Avalikult kasutataval veekogul puudub kallasrada sadamas ja kalakasvatusehitisel ning teistel veeseaduses nimetatud juhtudel¹⁵. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal põhikaardile kantud veekogu piirist ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, arvates viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelise maariba.

Avalikuks kasutamiseks määratud veekogude kasutamistingimused on järgmised:

- Veekogu avalik kasutamine on veevõtt, suplemine, veesport, veel ja jääl liikumine ja kalapüük¹⁶;
- Vee erikasutuseks on veekogu paisutamine või hüdroenergia kasutamine; veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, rajamine, likvideerimine, süvendamine või sellise veekogu põhja pinnase paigaldamine ja teised veeseaduses kirjeldatud juhtumid. Vee erikasutuseks peab kasutajal olema luba ja võõra maa kasutamise korral ka maaomaniku nõusolek, välja arvatud kui maa kuulub riigile või asub riigi omandisse kuuluva veekogu all¹⁷.

Avalikult kasutatavad veekogud Misso vallas on: Pedetsi jõgi (välja arvatud riigipiiriga ühtivas lõiguses), Vaidava jõgi, Kuura jõgi, Punaoja, Hino järv, Pabra järv, Pulli järv, Kisõjärv, Saarjärv, Suujärv, Palojärv, Sõdaalonõ järv, Mustjärv, Idinä järv, Pahijärv, Laijärv, Immaku järv, Pältre järv, Tika järv, Tserebi järv, Viisjärv, Lautri järv, Jaanissaarõ järv, Üldnä järv, Murati järv (Haanja vallas Misso piiri vastas). Vt ka lisa 1 ptk 2.1.3.1.

Käesolevas planeeringus on kasutatud mõisteid *paadisild* ja *lauter* järgmiselt:

Paadisild hõlmab kohaliku tähtsusega väikeseid paadisildu ja muid ujuvvahendite sildumis-rajatise, millele kehtestab nõuded kohalik omavalitsus detail- või üldplaneeringuga¹⁸.

Lauter on looduslikult sobiv või kohandatud paatide randumis- ja seismiskoht¹⁹. Lauter ei ole sadam, lautri eripäraks on, et selle kaudu saab randuda ja vajadusel paati kuivale tõmmata, mitte silduda²⁰.

14 Avalikult kasutatavad veekogud on Vabariigi Valitsuse 8. märtsi 2012. a korraldusega nr 116 „Avalikult kasutatavate veekogude nimekirja kinnitamine“ määratud veekogud.

15 Vt Veeseadus § 10. RT I 1994, 40, 655

16 Alus: Veeseadus § 7 lg 1

17 Alus: Veeseadus § 8 lg 1

18 Alus: looduskaitseadus § 38 lg 5.

19 http://www.vta.ee/atp/public/va_teokirjad_koond.pdf

20 <http://www.keskkonnaamet.ee/keskkonnakaitse/vesi-5/meri/lautritest/lauter-ja-lautrikoha-tahendus-erinevate-allikate-pohjal-2/?highlight=lauter>

Supluskohad

Traditsioonilised supluskohad on kantud teemaplaneeringu kaardile vastava tingmärgiga.

Kõikide Misso valla üldplaneeringuga kavandatud supelrandade juurde on reserveeritud veeala kogu supelranna pikkuses 200 m laiusena. Nimetatud veealasid ega üldplaneeringuga neile seatud tingimusi käesoleva teemaplaneeringuga ei täpsustata.

Kõik olemasolevad ja kavandatud supluskohad ning sildumis- ja randumiskohad on kantud teemaplaneeringu kaardile vastava tingmärgiga.

2.2.1.3 Maamajandus

Maatulundusala

Käesolevas teemaplaneeringus moodustub reserveeritud maatulundusala kaardil vastava värviga kajastatud põhikaardi andmekihtidest: mets, põõsastik, märgala, lage ala ning PRIA andmebaasis olevatest toetusõiguslikest ja potentsiaalse toetusõigusega põllumassiividest (seisuga 05. 2013). Erinevalt teistest reserveeritud aladest ei ole maatulundusala kaardi parema loetavuse huvides tähistatud tähega.

Maatulundusala valdav maakasutuse sihtotstarve on maatulundusmaa. Läbi maatulundus-alade toimub põllu- ja metsamajanduse (maaettevõtluse, vt lisa 1 ptk 2.4.2) edendamine. Lubatud on põllu- ja metsamajandusega ning muu väikesemahulise maaettevõtluse tarbeks vajalike ehitiste püstitamine.

Sihtotstarvete määramine ja muutmine maatulundusalal ei ole üldjuhul käesoleva teemaplaneeringu muutmise aluseks. Sihtotstarbe määramisel või muutmisel lähtutakse käesoleva teemaplaneeringu põhimõtetest ja maakatastriseadusest. Maareformi ajal õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamisel, maa ostueesõigusega erastamisel, vaba metsamaa ja põllumajandusmaa erastamisel ning maa riigi omandisse jätmisel määrab maa sihtotstarbe kohalik omavalitsus senise maakasutuse alusel. Ehitamise aluseks nendel aladel on projekteerimistingimused, kui kehtiv üldplaneering ei sätesta teisiti. Järgnevas tabelis on toodud maatulundusalal lubatud maakasutuse sihtotstarbed, juhtotstarve (maatulundusmaa) on tabelis paksu kirjaga.

Tabel 4. Maatulundusalal lubatud maakasutuse sihtotstarbed.

Lubatud maakasutuse sihtotstarbed	Ala juhtotstarve
	Maatulundusala
Maatulundusmaa	+
Elamumaa	+
Ärimaa	+
Tootmismaa	+
Transpordimaa	+
Mäetööstusmaa	+
Ühiskondlike ehitiste maa	+
Üldkasutatav maa	+
Kaitsealune maa	+

Teemaplaneeringu kaardil on lisaks näidatud maaparandusobjektide paiknemine.

2.2.1.4 Ettevõtlust toetavad alad ja objektid

Segahoonestusega alad

Juhtudel, kus on olemas mitmekülgne ja üksteisega seotud otstarvete paindlik kasutus, või on selleks perspektiivne vajadus, ei ole teemaplaneeringuga määratletud lubatud sihtotstarvete ranget suhet. Selline vajadus on enamasti keskustes, kus ettevõtete büroohooned, kaubandus- ja teenindusettevõtted ning avalikud teenused on põimunud ja sageli koondunud kindlasse piirkonda.

Segahoonestusega aladel on arendustegevuse eelduseks, et kavandatav tegevus mahub oma ruumiliste vajadustega (sh normatiivne parkimine ja piisav ruum jalakäijatele ning haljastusele) krundile ära.

Järgnevas tabelis on toodud segahoonestusega alal lubatud maakasutuse sihtotstarbed. Reserveeritud segahoonestusega alal ei ole määratud kõrvalkasutus(t)e osakaalu.

Tabel 5. Segahoonestusega aladel lubatud maakasutuse sihtotstarbed.

Lubatud maakasutuse sihtotstarbed	Ala juhtotstarve
	Segahoonestusega ala S1
Ärimaa	+
Tootmismaa*	+
Ühiskondlike ehitiste maa	+
Elamumaa	+
Transpordimaa	+
Riigikaitsemaa	+

*Tootmismaal on lubatud ainult keskkonnasõbralik tootmine.

Reserveeritud alad on kantud teemaplaneeringu kaardile tähisega S (S1). Segahoonestusega alal on kohalikul omavalitsusel õigus nõuda planeerimisalase arhitektuurikonkursi korraldamist.

Elamualasisene ettevõtlus

Elamualad on ettevõtluse kontekstis oluline sidusteema, kuigi nende otsene nn ettevõtluskomponent on kõige väiksem. Käesoleva teemaplaneeringuga on elamualasisese ettevõtluse (väikeettevõtlus, teenindus, kaubandus) võimalustega arvestatud Misso valla üldplaneeringuga kehtestatud tiheasustusala ja olulisemate asustuse/hoonestuse koondumise kohtade piires. Elamualade koondumise kohad on üldise situatsiooni parema arusaadavuse huvides kajastatud skemaatiliselt funktsionaalseid seoseid esitaval (tsoneeringu) kaardil.

Ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektid

Teemaplaneeringu kaardile on kantud tingmäärgiga ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektide asukohad. Ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektidena käsitletakse olemasolevaid ehitisi (hooned ja rajatised), mida on võimalik kasutada ettevõtluse arendamise eesmärgil vastavalt

reserveeritud juhtotstarbele. Misso valla ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektid on loetletud järgnevas tabelis.

Tabel 6. Setomaa ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektid

	Nimetus	Asukoht
1.	vana koolimaja*	Tsiistre
2.	veski	Hürsi
3.	endine kolhoosi õunaaed	Hürsi
4.	laut	Kärinä
5.	Nopri vana viljaait	Kärinä
6.	Nopri vana plaatkuivati	Kärinä
7.	laut ja heinaküün	Möldre
8.	Luhamaa vana koolimaja ja kultuurimaja*	Napi
9.	Vungi telliskivitehase korsten	Kriiva
10.	endine söevabrik	Misso alevik
11.	Misso triangulatsioonitorn	Misso alevik
12.	kitselaut	Kimalasõ
13.	2 endist sigalahoonet	Kimalasõ
14.	endine laut	Kiviora

* XX sajandi väärtusliku arhitektuuri objekt (vt lisa 1 ptk 2.4.3)

Regionaalse tähtsusega objektid

Regionaalse tähtsusega objekt käesoleva teemaplaneeringu tähenduses on piirkonnale märkimisväärt majanduslikku kasu (sh töökohad) ja/või mainet koguv ettevõtte, piirkondlikult oluline / märgilise tähendusega tegevuspaik, üldtuntud turismiobjekt. Misso vallas paiknevad objektid on toodud järgnevas tabelis.

Tabel 7. Regionaalse tähtsusega objektid

Objekt	Tähtsus
Luhamaa transpordikeskus	Strateegiliselt olulise ettevõtluse arendamine (sh transiit, logistika jt).
Luhamaa kuningriigiplats (külaplats)	Tuntud regioonis ja Eestis. Kohaturundus. Kultuuri- ja turismimajanduse edendamine.
Misso rallikrossirada	Võimalus ülesetomaalisteks, üle-eestilisteks üritusteks, motospordi arendamine piirkonnas.
Luhamaa logistikakeskus (perspektiivne objekt)	Strateegiliselt olulise ettevõtluse arendamine (sh transiit, logistika jt). Oluline tööandja.

Loetletud objektidele tuleb säilitada head ruumivõimalused ja juurdepääsuteed. Avalikult kasutatavatel, kultuuri-, tervise- ja loomemajandusega seotud objektidel/aladel ja nende visuaalselt haaratavas kontaktvõõndis tuleb vältida häiringuid (sh visuaalseid) põhjustavaid arendusi.

2.2.1.5 Väärtustatud alad ja objektid

Setomaa valdade kaitstavate alade ja objektide, kultuurimälestiste, pärandkultuuriobjektide ning inventeeritud XX sajandi väärtusliku arhitektuuri objektide loetelud on toodud lisa 1 ptk 2.1.6, 2.5.2, 2.5.3, 2.5.4. Lisa 1 illustreerivad kultuurimälestiste paiknemist joonised 50-53 ja pärandkultuuriobjektide paiknemist joonised 58-61. Kaitstavad alad ja objektid ning kultuurimälestised on kantud teemaplaneeringu kaardile.

Kultuurimälestised

Setomaa valdades, sh Misso vallas, on viimastel aastakümnetel avastatud rida arheoloogia-pärandi objekte, mida ei ole seni veel jõutud mälestisena riigi kaitse alla võtta. Peamiselt on nende hulgas eri ajastutest pärinevad elupaigad ja matmispaigad, vähemal määral ristiusu või looduslikke pühapaiku.

Muinsuskaitseamet täpsustas 06.02.2015 kirjaga nr 1.1-7/572 Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu ala arheoloogiaobjektide nimekirja. Teadaolevate objektide nimekiri koos selgituste ja asukoha koordinaatidega ning nimekirja alusel koostatud skeemidega, kus on näha objektide paiknemine, on toodud lisa 1 ptk 2.5.2.1. Nimetatud peatükis loetletud asukohtades on arendustegevuse puhul vajalik arvestada võimalike kuludega arheoloogilistele uuringutele. Enne detailplaneeringute kehtestamist või ehituslubade väljastamist on kohalikul omavalitsusel vajalik konsulteerida Muinsuskaitseametiga. Kinnisasjal, kus Muinsuskaitseameti andmeil võidakse avastada seni teadmata kultuuriväärtusega leid, tuleb enne tööde alustamist teha uuringud. Uuringud tehakse loa taotleja kulul (Muinsuskaitseadus § 40 lg 5). Misso vallas esineb reserveeritud alade kattumist avastatud muististega järgmiselt:

- Luhamaal kattub tootmisala T2 (kahel pool kiviteed) Napi kalme tsooniga (männi lähistel), Hindsa ja Koorla asulakohtadega (lõuna poolses osas), samuti põhjapool maanteed Määsi asulakohaga (lõuna poolses osas).

Väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud asulad

Käesoleva teemaplaneeringuga on täpsustatud Misso vallas Võrumaa teemaplaneeringuga *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* (2005) kavandatud väärtuslikke maastikke ning miljööväärtuslikke asulaid. Täpsustamise ettepanekud koos põhjendustega on toodud peatükis 3.1.2 ja 3.1.3. Väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud asulad on kantud teemaplaneeringu kaardile. Vt ka lisa 1 ptk 1.2.2.

Roheline võrgustik

Käesoleva teemaplaneeringuga on täpsustatud Misso vallas Võrumaa teemaplaneeringuga *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* (2005) kavandatud rohelist võrgustikku. Täpsustamise ettepanek koos põhjendustega on toodud peatükis 3.1.1. Roheline võrgustik on kantud teemaplaneeringu kaardile. Vt ka lisa 1 ptk 1.2.2.

2.2.2 Ettevõtlust teenindav taristu

2.2.2.1 Liiklus ja transport – üldised arengud

Tulenevalt transpordi arengukavast (TAK) 2014–2020 (2013) on kaubaveoks vajaliku taristu arendamiseks kõige olulisemad TEN-T²¹ võrgu osad. Setomaad läbivad TEN-T võrgu osad on **Tartu-Petseri raudtee, Valga-Petseri raudtee ja Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa** (2) maantee. Raudteel kaubaveo mahu kasvu oodata ei ole. Peamiseks eesmärgiks on olemasoleva taristu (nii maanteed kui raudteed) korrashoid, mille kõrval keskendutakse logistika ja tööstusparkide, piiriületuse ja elektrooniliste infosüsteemide arendamisele. Logistika on oluline majandus-haru, luues kõrge lisandväärtusega töökohti.

Arengukava (TAK) perioodil on kaubaveo seisukohast teedevõrgu arendamisel üheks prioriteetseks suunaks **Tallinn-Luhamaa**. Rongiliikluse laiendamist Valga-Koidula-Pihkva suunal kaalutakse edaspidi.

Liiklemise sujuvamaks muutmiseks kasutatakse võimalusel taristu laiendamise asemel intelligentsete transpordisüsteemide (ITS) ja liikuvuskorralduse võimalusi.

Tulenevalt üleriigilisest planeeringust jääb hajaasustuses ka tulevikus peamiseks liiklemisviisiks eratransport. Maapiirkondades on üheks võimaluseks kujundada õpilasveost kohaliku ühistranspordi selgroog. Euroopa Liidu kliima- ja energiapoliitika võib tingida muudatusi transpordi maksustamises (saastaja/kasutaja-maksab-põhimõtte). Sellisel juhul ei tohi liikuvusega seotud kulud hakata käima üle jõu maapiirkondades, kus ühistransport on ebapiisav ja erasõiduki kasutamine hädavajalik (Eesti 2030+, 2012).

Regionaalsete ühistranspordi teenuste arendamisel lähtub riik teenusstandarditest, kus tulevalt hajaasustusest on suuremas osas Eestis peamine eesmärk tagada inimeste liikumisvõimalused baasteenuse pakkumise näol. Baasteenust pakutakse paikkondades, kus elanike arv on vähemalt 100, ja see tähendab et tagatakse minimaalsed vajalikud liikumisvõimalused inimestele, kellel ei ole võimalik isiklikku sõiduautot kasutada (TAK).

Setomaad läbib kaks tähtsat transiitkoridori Venemaa suunas. Kaupade eksport ja import Venemaale toimub maanteetranspordi kasutades mööda **Tallinn-Tartu-Luhamaa** põhi-maanteed ning raudteetranspordi kasutades **Tallinn-Tartu-Petseri** ja Valga-Petseri liinil.

2.2.2.2 Maanteed

Olulisim on riigi tugi- ja kõrvalmaanteed ning kohalike teede hea aastaringne sõidetavus ja ohutus (Eesti 20130+, 2012). Riikliku programmi *Eesti teed tolmuvabaks aastaks 2030* on seatud eesmärk ehitada riigi-maanteedel tolmuvabad katted kõigile suurema kasutusega (sagedus üle 50 auto/ööp) kruusateedele aastaks 2030, arvestades elanikkonna paiknemist ja tee kasutamise intensiivsust. Planeeritud vahendid võimaldavad ehitada perioodil kruusateedele katteid 100 kuni 150 km aastas. Setomaa valdade teede loetelu ja kasutuse andmed on toodud teemaplaneeringu lisa 1 ptk 2.4.3.3.

21 TEN-T - Üle-euroopaline transpordivõrk (Trans European Network – Transport)

Käesoleva teemaplaneeringuga on kohaliku teedevõrgu arendamiseks, inimeste igapäevase liikumise ning riigimaanteedega ühenduse tagamiseks ja piirkonna külastajate liikumise aktiveerimiseks kavandatud uute avalikult kasutatavate teelõikude rajamine, valdavalt piki olemasolevaid teid ja radasid. **Misso vallas on Setomaa ühendamise eesmärgil kavandatud teelõik** Tserebi küla keskusest Vaniku järve äärde (valla piirini) ja edasi Miikse-Vatsa maanteeeni (Meremäe valla piirini, koostöös Vastseliina vallaga), mis on kantud teemaplaneeringu kaardile 100 m laiuse trassikoridorina, mille piires leitakse projekteerimise käigus parim asukoht ja tagatakse vastavus kehtivatele normidele.

Teede sõidetavuse parandamiseks on mitmed teelõigud kavas viia mustkatte alla. Teekatte kvaliteedi tõstmine on vajalik turvalisuse tagamiseks, ühtlasi muudab see teed piirkonna külastajatele atraktiivsemaks ja leevendab praeguse tolmana tee ääres elavate inimeste olukorda. Hea sõidetavusega teed on olulised ettevõtluse arendamiseks.

Riigiteede tööde planeerimine ja teostamine toimub vastavalt *Riigimaanteedee teehoiukava aastateks 2014-2020*, sh viimase juhenddokumentidest.²² Katete rajamisel kruusateedele juhindub Maanteeamet vastavast objektide valikumetoodikast.²³ Kohalike omavalitsuste teede hoidu reguleerib kohalik omavalitsus. Tabelis 8 on toodud perspektiivsed mustkattega teelõigud

Tabel 8. Perspektiivsed mustkattega teelõigud

Jrk nr	Teelõik või tee nimetus	Tee nr	Teelõigu pikkus planeeringu kaardil (km)
1	Viitka-Tiilige tee Riia-Pihkva ristist Sastavi kurvini	25158	0,6
2	Viitka-Tiilige tee Pältre ja Saika küla vaheline lõik	25158	1,7
3	Pältre-Keldo tee Viitka-Tiilige ristist kuni Pärtli tee ristini	25173	0,5
4	Pältre-Keldo tee Möldre küla hoonestatud ala lõigul	25173	0,8
5	Pältre-Keldo tee Mauri külast kuni valla piirini	25173	1,3
6	Tsiistre-Misso-Rammuka	25177	14,4
7	Vana-Vastseliina-Käänu tee Tsiistre-Misso-Rammuka ristist põhja suunas kuni valla piirini	25164	0,7

2.2.2.3 Kergliiklusteed

Vastavalt teemaplaneeringule *Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad* (2013) on üheks kergliiklusteede sõlmkohaks Misso alevik. Olulisteks sihtpunktideks, mis peavad olema ühendatud kergliiklusteede võrguga, on haridusasutused, vaba aja veetmise paigad (noortekeskused, kultuuri- ja rahvamajad, spordihooned jmt) kauplused, arstiabi/ravimite kättesaamise kohad, olulisemad tööandjad, teenindusettevõtted, ametiasutused, vaatamisväärsused. Kergliiklusteede²⁴ eelistatud kattetüübiks on asfaltkate. Teemaplaneeringuga *Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad* (2013) on Misso vallas kavandatud kergliiklustee Riia-Pihkva maantee äärde Misso aleviku ja kalmistu vahelisele lõigule (ca 1,7 km).

²² Kinnitatud Maanteeameti peadirektori 02.07.2013 käskkirjaga nr 0250

²³ Teehoiukava juhenddokumendid, Lisa 4.

²⁴ Ainult kergliikluse tarbeks mõeldud tee või rada, mis on üldjuhul asfaltkattega ning reeglina mootorsõiduki-liiklusest eraldatud. Liiklusseadusest tulenevalt jaotuvad kergliiklusteed alaliikideks: jalgteed, jalgrattateed, jalgrattarada ning jalg- ja jalgrattateed.

Rahvusvaheline rattamarsruut Setomaal kulgeb järgmistes lõikudes: Võõpsu-Mikitamäe-Karisilla-Värskä; Karisilla-Niitsiku; Piusa-Obinita-Meremäe-Kuksina.

Ühtse kergliiklusvõrgustiku kujundamiseks ja teenuste kättesaadavuse parandamiseks on Võru maakonna teemaplaneeringuga (2013) kavandatud sidusteed²⁵. Kergliiklusvõrgustiku sidusteed Misso vallas on toodud tabelis 9.

Tabel 9. Kergliiklusvõrgustiku sidusteed

Teelõik	km	Priori-teetsus	Tee nr	Tee nimetus	Põhjendus
Tsiistrest Käänu suunas	2,9	SVP	25164	Vana-Vastseliina - Käänu	Ajalooline „sõjatee“
Misso - Luhamaa	9,2	2	7	Riia-Pihkva	Oluline ühendus piiripunktiga
Misso-Kuura teeni (Kose-Käbli tee)	3,4	1	7	Riia-Pihkva	Asumite vaheline tee
Misso-Tsiistre tee	8,6	1	25177	Tsiistre-Misso - Rammuka	Vallasisene ühendustee
Misso-Rammuka tee	5,8	2	25177	Tsiistre-Misso - Rammuka	Vallasisene ühendustee piirile

Konkreetsed tee asukoht ja sobilik liik täpsustatakse edasise detailsema planeerimise ja projekteerimise käigus, lähtudes kehtivatest standarditest ja normidest. Maanteede rekonstrueerimisel ning ümbersõitude rajamisel tuleb lähtuda põhimõttest, et kergliiklustee läbiks asulat ka juhul, kui sellega samas suunas kulgev maantee viiakse asulast eemale. Prioriteediks on kergliikleja jaoks mugavam ja ohutum keskkond.

Kergliiklusteede valgustamine tõstab teede turvalisust. Soovitav on rajada valgustussüsteem esmajärjekorras kooliteedele, bussipeatuste piirkonda ning kergliiklustee ja maantee ristumiskohta, ohtlikele teelõikudele ja kõige enam kasutatavatele teelõikudele.

Ruumipuuduse lahendamise võimalused kergliiklusteede rajamisel:

- vastaval teelõigul on erandina ja põhjendatud vajadusel lubatud rajada standardist kitsam kergliiklustee ja/või viia kergliiklustee maantee serva (rattarada);
- kaaluda võimalusi rajada kergliiklustee ümber takistuse;
- tiheasustusalal võib rakendada mootorsõidukiliikluse rahustamise ning segaliiklusega ala loomise võimalusi.

Kergliiklusteede hooldamist ja rahastamist korraldab reeglina kohalik omavalitsus. Seonduv jäätmemajandus ja haljastus on samuti kohaliku omavalitsuse korraldada. Kergliiklusteede hooldamisel tuleb lähtuda tee prioriteetsusest.

2.2.2.4 Piiriületus, logistika

Piiriületus mõjutab oluliselt ühenduskiirusi rahvusvahelistel vedudel ja reisimisel. Misso vallas asub üks kahest rahvusvaheliseks autoliikluseks avatud piiripunktidest Setomaal - Luhamaa-

²⁵ Sõidutee, mida kasutatakse kergliiklusvõrgustiku eraldiseisvate elementide (sh ka kergliiklusteede üksikute lõikude) ühendamisel marsruudiks või ühtseks sidusaks võrgustikuks. Sidusteel pole mootorsõidukid ja kergliiklus eraldatud, mistõttu selline tee ei kuulu otseselt kergliiklusteede kategooriasse. Reeglina on sidusteedeks mootorsõidukite madala liikluskagedusega teed (Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad, 2013).

Šumilkina (Riia-Pihkva maanteel). Luhamaa piiripunkti ooteala on avatud 2011 aasta novembrist. Luhamaa piiripunktiga piirnevale alale rajatud teeninduskeskuses *Luhamaa Terminal* pakub teenust *Collade Tolliagentuur*. Lisaks tollilaole ja -terminalile, on siin parkla 120 parkimiskohaga veoautodele ja 80 parkimiskohaga sõidautodele (seisuga 12.2013).²⁶

Piiriületuskoht on kantud teemaplaneeringu kaardile vastava tingmärgiga.

Piiripunktide edasine võimsuse suurendamine Koidulas ja Luhamaal nõuab nende rekonstrueerimist. Läbilaskevõime parandamiseks on piiripunktide infrastruktuure vaja laiendada, hoides maksimaalselt lahus reisi- ja veokite liikluse. Transpordi arengukava 2014-2020 (2013) meetme 7.1 raames on riigil kavas rekonstrueerida Luhamaa ja Koidula maanteepiiripunktid.

Tasuvus- ja teostatavusanalüüsis on leitud, et Luhamaa tööstusala/logistikakeskuse paiknemine Riia-Pihkva transiidikordori ääres ning Euroopa Liidu ja Venemaa vahelise piiri lähedus loovad eeldused just transiidi, logistika ja laomajanduse valdkondade arendamiseks. Luhamaa logistikakeskusel nähakse perspektiivset väljavaadet kohaliku piiriäärse tollilaona. Nimetatud sektorid eeldavad palju vaba tegutsemispinda ning on võrreldes töötleva tööstuse ettevõtetega vähem tööjõu- ja energiamahukad. (Setomaa/Luhamaa riikliku tähtsusega ..., 2013).

2.2.2.5 Loodusturismi taristu

Käesoleva teemaplaneeringuga on välja toodud olemasolevad ja kavandatud puhkekohad ning matkarajad külastajate liikumise suunamiseks, looduse nautimiseks ja tundma õppimiseks ning aktiivseks puhkuseks, seadmata samal ajal ohtu loodusväärtuste säilimist. Reserveeritud puhkealad on toodud peatükis 2.2.1.2.

Pikemaajaline piirkondlik eesmärk on olemasolevad rajad, vaatamisväärsused ning looduskauunid paigad ühendada laiemasse marsruutide ja loodusradade võrku, mis hõlmab ka rahvusvahelisi rattamarsruute ja madala liiklussagedusega teid (Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad, 2013). Rahvusvaheline rattamarsruut Setomaal kulgeb järgmistes lõikudes: Võõpsu-Mikitamäe–Karisilla-Värska (kattub käesolevas planeeringus kajastatud turismiteega - Seto Külävüü); Karisilla-Niitsiku; Piusa-Obinitsa-Meremäe-Kuksina (kattub käesolevas planeeringus kajastatud turismiteega - Seto Külävüü, osaliselt kauni vaatega teelõigud).

Misso vallas on peamiseks looduses puhkamise piirkonnaks valda põhjast lõunasse läbiv järvestiku ja künkliku maastikuga piirkond. Väljaarendamist võimaldav piirkond asub valla kirdeosas-Mokra-Pörste-Tserepi kandis. Misso vallas asub RMK Pullijärve metsamaja ja Pullijärve matkarada (3,6 km).

Kõik matkarajad ja RMK metsamajad on kantud teemaplaneeringu kaardile vastava tingmärgiga.

2.2.2.6 Energeetika

Setomaal on, tulenevalt ühtsele taastuvenergia kasutamise strateegiale 2009-2019, eesmärgiks peamiselt taastuvaid energiaallikaid kasutava pilootpiirkonna väljaarendamine. Elektriga varustab piirkonda Eesti Energia. Setomaa energiamajanduses toodetakse vaid soojust. Kogu tootmine on lokaalne, kaugküttevõrgud puuduvad. Nii era- kui ka avalikus

²⁶ <http://www.collade.ee/>

sektoris on soojatootmisel oluline energiaallikas küttepuid (halupuu). Puidu ja mööblitööstuse ettevõtted kasutavad oma tarbeks soojatootmisel oma toodangu jääke. Teiseks oluliseks soojatootmise allikaks on gaas. Missos on gaasi võrku arendatud. Taastuvatest energiaallikatest on Setomaal olulisim ja suurima potentsiaaliga biomass (mets, rohtne biomass, raiejäätmed, põllumajandusjäätmed).

Tulenevalt Euroopa Liidu keskkonna- ja energiapoliitikast on üldine suundumus panustada taastuvenergeetika eelisarendamisse. Taastuvenergia väiketehnoloogia kasutuselevõtt ja senisest ulatuslikum kohalike energiaallikate kasutamine parandab elamisvõimalusi ääremaa külates. Et tõhustada soojusenergia kasutamist, tuleb silmas pidada asustusstruktuuri, asumite kompaktsust ja multifunktsionaalsust. Soojuse ja elektri koostootmise režiimi tõhusalt kasutamiseks tuleb soosida kaugküttevõrkude rajamist suurematesse uusasumitesse. Võimalusel panustada madalenergia- või liginullenergia hoonete arendamisele. (Eesti 2030+, 2012)

Elekter:

Setomaa valdasid varustatakse elektriga (sõltuvalt valla asukohast piirkonnavalajaama suhtes) Ruusmäe 110/10 kV, Vastseliina 35/10 kV, Lepassaare 35/20/10 kV, Värska 35/10 ja Räpina 35/10 kV piirkonnavalajaamast.

Piirkonnavalajaamades on suurliitumise korral vajalik trafode vahetus. Lähtuvalt lähiaastate koormusprognoosist ei ole Elektrilevi OÜ kavandanud olemasolevate piirkonnavalajaamade trafode vahetust. Tulevikuvaates 2030+ on Elektrilevi OÜ planeerinud 35 kV õhuliinide rekonstrueerimise 110 kV pingele ja piirkonnavalajaamade asendamise 110 kV alajaamadega. Olemasolevate piirkonnavalajaamade ümberehitamisel detailplaneeringu nõuet ei rakendata. Pinge tõstmine olemasolevas trassikoridoris, kui õhuliini kaitsevööndi ulatus säilib (35 kV pinge üleviimisel 110 kV pingega õhuliiniks), toimub tehnilise projekti alusel. Kui rekonstrueerimisplaanide täpsustamisel selgub vajadus trassikoridori paiknemise muutmiseks, leitakse sobiv asukoht teemaplaneeringuga.

Elektrivõrguga liituvate uute objektide või olemasolevate tarbimistingimuste muutmise korral lahendatakse elektrivarustus detailplaneeringute ja tööprojektidega.

Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on toodud lisas 2. Täiendav teave Setomaa elektrivarustuse kohta on toodud lisas 5 *Elektrivarustus*. Elektri õhuliinid (ja madalpinge) on kantud teemaplaneeringu kaardile (EPK teemakihina).

Käesoleva teemaplaneeringuga on kavandatud päikeseenergia jaam Misso alevikus (kuni 2 MW). Päikeseenergia jaam on kantud teemaplaneeringu kaardile vastava tingmärgiga.

Tingimused päikeseenergia jaama rajamiseks on järgmised:

Elektritootjad jagunevad tootmisvõimsuse alusel mikrotootjateks (kuni 11 kW), pisitootjateks (11 kW kuni 200 kW), väiketootjateks (200 kW kuni 5 MW) ja suurtootjateks (üle 5 MW).²⁷

- Mikrotootmisseadmete paigaldamisel on vajalik konsulteerida kohaliku omavalitsusega. Enne seadmete paigaldamist ehitisele peab omanik veenduma, et ehitisele mõjuv koormus viimast ei kahjustaks.

²⁷ <https://www.elektrilevi.ee/es/elektritootja-liitumine>

- Pisi-, väike- ja suurtootmisseadmete paigaldamiseks on vajalik detailplaneeringu koostamine ja keskkonnamõjude hindamise vajalikkuse tuvastamine ning vajadusel mõjude hindamine.
- Miljööväärtuslikel aladel, väärtuslikel maastikel ja avalikkusele suunatud ning avalikult kasutatavate objektidega seoses on kohalikul omavalitsusel õigus seada tingimusi tootmisseadmete välisilme ja paigutamise osas, tulenevalt kehtiva üldplaneeringuga nimetatud aladele seatud tingimustest ja põhimõtetest.

Maagaas:

Eestisse tarnitakse maagaas läbi torustike Venemaalt. Misso alevikus paikneb gaasijaotusjaam üks kahest AS-ile Eesti Gaas kuuluvast gaasimöötejaamast, kus mõõdetakse riiki toodud gaasikoguseid. Misso valda läbib kaks Valdai-Pihkva-Riia gaasi ülekandetorustikku (DN 700, PN 55 bar). Vt joonis lisa 1 ptk 2.4.3.4. Gaasitrassi koridor on kantud teemaplaneeringu kaardile.

Luhamaa tööstusalale lähim B-kategooria gaasitoru, millest oleks võimalik tööstusala varustada asub Misso alevikus ca 4 km kaugusel piki Riia-Pihkva teed. Eksperthinnangu kohaselt on maksimaalne võimalik maagaasi tunnikogus ca 400 m³/h, (so tarbitav võimsus ca 4000 kW). (Setomaa /Luhamaa riikliku tähtsusega ..., 2013).

2.2.2.7 Side

Setomaad läbib kaks sideliini, millest Pihkva-Riia sideliin läbib Misso valda. Liinikoridorid on kantud teemaplaneeringu kaardile. Vt lisa 1 ptk 2.4.3.5.

2.2.2.8 Veevarustus ja kanalisatsioon

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust pakutakse Misso alevikus.

Ühisveevarustuse ja kanalisatsiooni arendamine kohalikus omavalitsuses toimub vastavalt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavale ja seda ei käsitleta käesolevat planeeringut muutva tegevusena. Ühisveevärki ja -kanalisatsiooni varustavad puurkaevud ja puhastusseadmed on toodud teemaplaneeringu kaardil tingimärgiga (vt lisa 1 ptk 2.4.3.8)

Olemasolevad ja perspektiivsed tuletõrje veevõtukohad on toodud lisa 1 ptk 2.4.3.10.

2.3 MAAVARAD

Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada keskkonnamõju arvestamine võetud maavaravaru kaevandamisväärsena säilimine ning juurdepääs sellele. Alade, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole käesolevas teemaplaneeringus käsitletud kaevandamiseks perspektiivsetena, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel.

Kaevandamislubade taotlemine ja andmine rohevõrgustikuga aladel, väärtuslikel maastikel ja miljööväärtuslikel aladel või asumatel toimub vastavalt maapõueseadusele ja lähtudes maakonna teemaplaneeringuga *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* ja/või kehtiva üldplaneeringuga eelnimetatud aladele seatud tingimustest.

3. TEEMAPLANEERINGU ETTEPANEKUD

3.1 ETTEPANEKUD MAAKONNA TEEMAPLANEERINGU TÄPSUSTAMISEKS

3.1.1 Rohelise võrgustiku täpsustamine

Teemaplaneeringuga tehakse ettepanek täpsustada Misso vallas rohelist võrgustikku (vt joonis 1).

Misso vallas on üldplaneering koostatud enne maakonna teemaplaneeringut *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* (2005). Rohelise võrgustiku täpsustamise eesmärgiks on lähteandmete viimine teemaplaneeringualal tervikuna võrreldavale üldistusastmele (maakonna teemaplaneeringu väljundkaardi mõõtkava on M 1: 100 000, käesolev teemaplaneering on koostatud põhikaardi täpsuses M 1: 10 000, väljatrükk 1: 25 000). Kogu Setomaa osas on täpsustamise eesmärgiks rohevõrgustiku alade parem sidumine olemasoleva ja kavandatud maakasutusega ning maastikuliste tingimustega. Vt ka teemaplaneeringu kaarti.

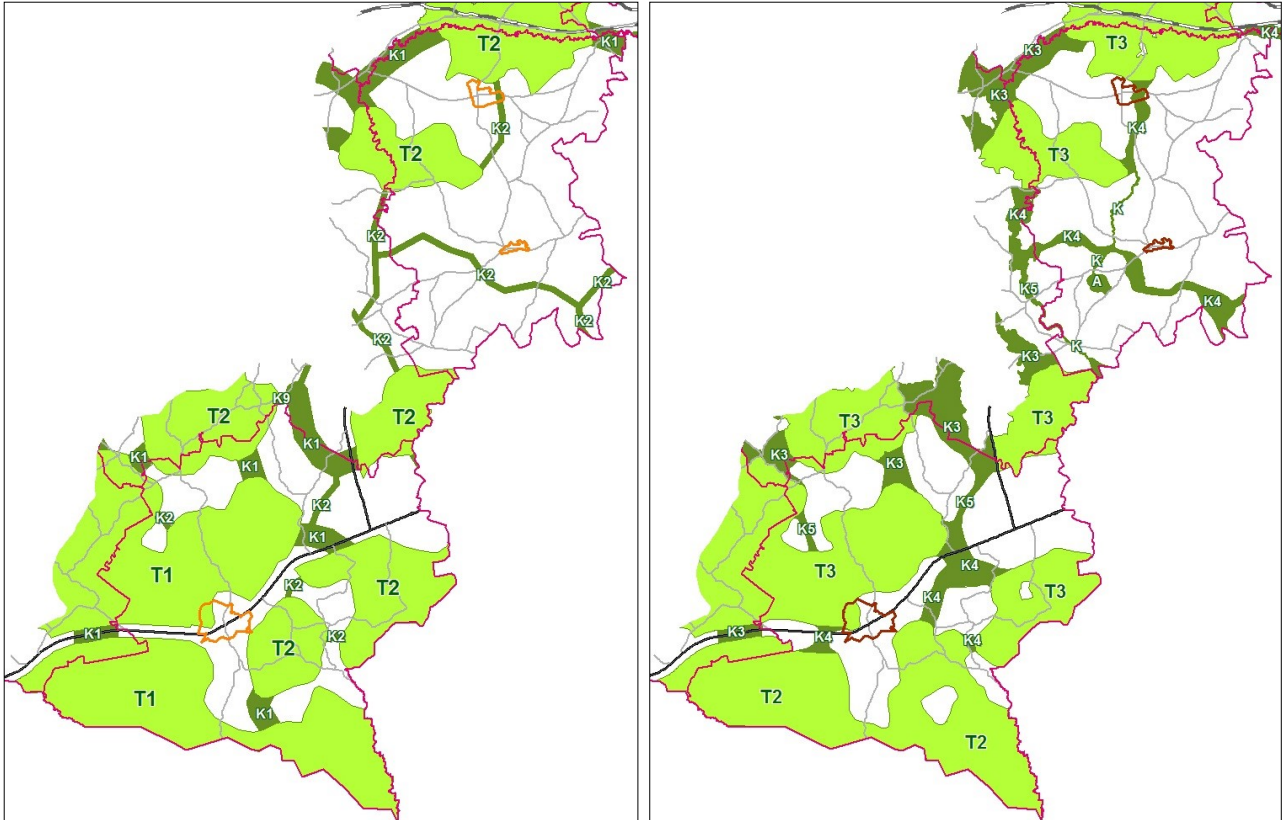
Lisaks on teemaplaneeringuga Setomaa piires ühtlustatud võrgustiku elementide tähiseid ehk indekseid. Rohevõrgustiku elementide hierarhilised tasandid ja kasutatud indeksid on toodud järgnevas tabelis. Kasutatud on maakondliku rohevõrgustiku metoodilises juhendis (Sepp ja Jagomägi, 2002) toodud järke ja neile vastavaid indekseid.

Tabel 10. Rohelise võrgustiku elementide määratlemise hierarhilised tasandid ja morfoomeetrilised kriteeriumid käesolevas teemaplaneeringus.²⁸

Koridori läbimõõt	Koridori indeks	Järk/järgu tähis	Tuumala indeks	Tuumala läbimõõt
10...20 km	K1	riigi suur / G ₆	T1	30...50 km
3...5 km	K2	riigi väike G ₇	T2	10...20 km
1...2 km	K3	maakonna suur / G ₈	T3	3...5 km
300...500 m	K4	maakonna väike G ₉	T4	1...2 km
100...200 m	K5	kohalik I G ₅		
30...60 m	K	kohalik II		
	A	kohalik		

Teemaplaneeringu koostamisega samaaegselt on tehtud roheline võrgustiku kavandamise eeltööd uue maakonnaplaneeringu tarbeks Põlvamaal, Võrumaal ja Valgamaal. Rohevõrgustiku elementide indeksite (tähisted kaardil) muutus tuleneb maakonnaplaneeringu eeltöödest, mis koostati kolme maavalitsuse kohta ühiste põhimõtete alusel. Käesolev teemaplaneering ja maakonna teemaplaneering on olnud rohevõrgustiku osas vastastikku integreeritud.

²⁸ Tuumalade läbimõõdu vahemik tähistab kõige enam esinevat läbimõõtu, nn moodi, mitte keskvaartust.

Joonis 1. Vasakul on maakonna teemaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustik Misso ja Meremäe vallas. Paremal käesoleva teemaplaneeringuga täpsustatud rohevõrgustik.

3.1.2 Miljööväärtuslike asulate täpsustamine

Misso vallas on miljööväärtusega asulad ja nende arendamiseks seatud soovitusel määratud maakonna teemaplaneeringuga *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* (2005).

Maakonna teemaplaneeringus on *iseloomulikud (miljööväärtusega) asulad ja külad* mõistetud kui ümbritsevast alast omapärase hoonestuse või kultuuritausta poolest eristuvad asulad ja külad, mis ei kuulu otseselt ühegi määratud ala (väärtusliku maastiku) koosseisu või tõusevad esile viimase sees.

Maakonna teemaplaneeringuga on seatud miljööväärtuslike asulate ja külade säilimiseks järgmised soovitusel, mida käesoleva teemaplaneeringuga ei täpsustata:

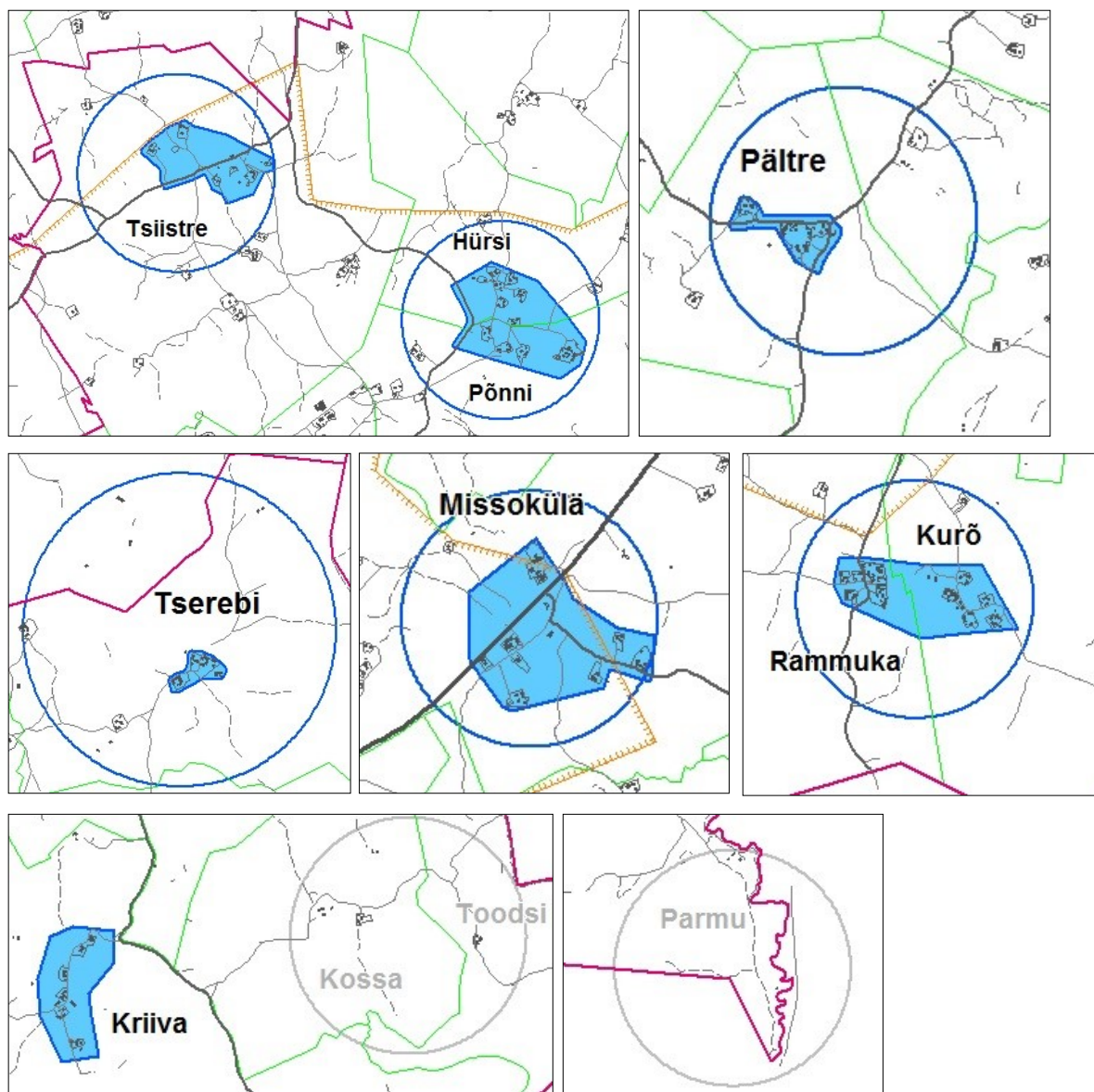
- Uute elamute ehitamisel kasutada traditsioonilisi kohalikke materjale ja arvestada piirkonna ehitustraditsioone ning arhitektuurilist tervikpilti;
- Säilitada olemasolev asustusstruktuur, sealhulgas teede ja tänavate võrk;
- Vajaduse korral koostada maastikuhoolduskavad, mis sisaldavad arhitektuuri- ja maastikuhooldussoovitusi.

Käesoleva teemaplaneeringuga tehakse ettepanek täpsustada miljööväärtuslike asulate ulatust Misso vallas (vt joonis 2), eesmärgiga viia lähteandmed võrreldavale tasemele²⁹ (üldistusastmele) Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga käsitletavate vald-

²⁹ Maakonna teemaplaneeringu väljundkaardi mõõtkava on M 1: 100 000

kondade lõikes (vt ka teemaplaneeringu kaarti). **Miljööväärtuslikest asulatest jäetakse asustuse puudumise tõttu välja Kossa-Toodsi ja Parmu.**

Miljööväärtusega asulate piiride täpsustamisel on lähtutud põhjendatumast maakasutusest. Järgitud on hoonestatud tuumikala ja teede paiknemist ning ümbritsevat maastikku põhikaardi ja ortofoto täpsuses. Käesolev teemaplaneering ei välista edasise planeerimise käigus miljööväärtuslike alade täpsemat käsitlemist ja viimane ei ole üldjuhul käesoleva teemaplaneeringu muutmise aluseks. Käesoleva teemaplaneeringuga ei seata ehitustingimusi.

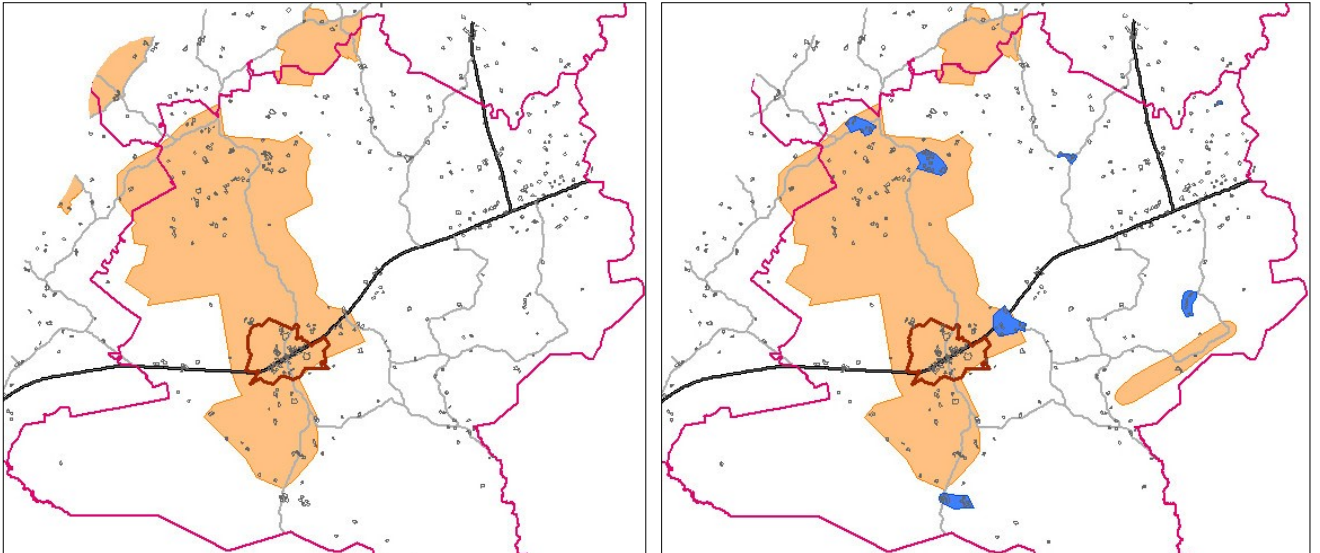

Joonis 2. Miljööväärtuslike asulate täpsustamine Misso vallas. Ringiga on tähistatud asula maakonna teemaplaneeringus, sinise pinnaga on tähistatud täpsustatud asula.

3.1.3 Väärtuslike maastike täpsustamine

Teemaplaneeringuga tehakse ettepanek täpsustada Misso vallas maakonna teemaplaneeringuga *Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused* (2005) määratud **väärtuslike maastikke**. Vt ka teemaplaneeringu kaarti.

Misso vallas on väärtusliku maastikuna määratletud Kriiva külas valla üldplaneeringuga väärtustatud liustikulise tekkega moreenseljak - Kriiva seljak - kui ilmekas pinnavorm.

Joonis 3. Väärtuslike maastike täpsustamine Misso vallas. Vasakul on maakonna teemaplaneeringuga määratud väärtuslik maastik. Paremal käesoleva teemaplaneeringuga täpsustatud väärtuslik maastik. Sinisega on näidatud täpsustatud miljööväärtuslikud asulad.

3.2 ETTEPANEK VASTSELIINA VALLAVALITSUSELE JA RMK-le

Käesoleva teemaplaneeringuga tehakse koostöö ettepanek Vastseliina vallale ja RMK-le Setomaa ühendava avalikult kasutatava tee rajamiseks alates Miikse – Vatsa maanteest Meremäe valla piiril mööda Saarde (nr 8740203) ja Savihoovi teed (nr 8740181) kuni Misso valla piirini Tserebi külas. Valdav osa trassist kulgeb läbi riigimetsa (Misso metskond 43).

3.3 ETTEPANEK KEHTIVA ÜLDPLANEERINGU TÄPSUSTAMISEKS

Järgnevalt on lühidalt välja toodud käesoleva teemaplaneeringuga (edaspidi tekstis TP) tehtavad ettepanekud kehtiva üldplaneeringu täpsustamiseks.

1. Tsoneerimine, piirkondade määratlemine

Tsoneerimise põhimõttel on Misso valla territoorium jagatud funktsionaalselt kolmeks piirkonnaks: 1) ettevõtlusmajanduse piirkond, 2) puhke- ja turismimajanduse piirkond, 3) maamajanduse piirkond. Välja on toodud peamised Setomaa turismiteed ja kaubateed. Igale piirkonnale on seatud üldised arengupõhimõtted (vt ptk 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3). Nimetatud piirkonnad on kantud funktsionaalseid seoseid väljendavale kaardile.

2. Alade reserveerimine, reserveeritud alade maakasutustingimused.

Käesolev TP täpsustab kehtiva üldplaneeringuga kavandatud maa- ja veealade kasutust reserveeritud ja tähega tähistatud (T1...T3, P2...P3, S1) alade piirides.

2.1. Tootmisalad

TP-ga on reserveeritud tootmisalad (T1...T3). Määratletud tootmisalade piires täpsustab TP alade üldist arengupõhimõtet ja alal lubatud maakasutuse sihtotstarbeid ning tingimusi (sh tingimus, et tootmishoonete rajamisel, laiendamisel ning taaskasutusele võtmisel peab arvestama, et laiendatav/rajatav ettevõtte mahuks tootmisalasse ära koos oma mõjuvõõndiga jt). Vt ptk 2.2.1.1 ja 2.2.2.4.

2.2. Puhkealad ja veekogudega seotud alad

TP on reserveeritud puhkealad (P2...P3) (vt ptk 2.2.1.2). Määratletud puhkealade piires täpsustab TP alade üldist arengupõhimõtet ja alal lubatud maakasutuse sihtotstarbeid ning tingimusi. TP täpsustab matkateede- ja radade arendamise põhimõtteid (vt ptk 2.2.2.5) ning toob välja RMK puhkealade ja radade paiknemise. TP täpsustab mõistete *paadisild* ja *lauter* kasutamist.

2.3. Maatulundusalad

Käesolevas TP-s moodustavad maatulundusala kõik alad, mis ei ole veealad ega ole reserveeritud TP-ga segahoonestusega alana (S), tootmisalana (T) ega puhkealana (P). Erinevalt teistest reserveeritud aladest ei ole maatulundusala kaardi parema loetavuse huvides tähistatud tähega, ega värvitud lausaldaselt ühte värvi.

TP täpsustab maatulundusala arengupõhimõtteid ja alal lubatud maakasutuse sihtotstarbeid (vt ptk 2.2.1.3) TP kaardil on kajastatud PRIA põllumassiivid (seisuga 05.2013) ja riigimetsad (seisuga 12.2013). TP kaasajastab loodus- ja muinsuskaitse andmekihte piirkonnas. TP kaardile on kantud kaitstavad alad ja objektid (seisuga 05.2013), kaitstavad elupaigad ja kasvukohad väljaspool kaitstavaid alasid ning perspektiivsed Natura 2000 loodusalad, viimased on soovitusliku staatusega.

2.4. Segahoonestusega alad

TP-ga on reserveeritud segahoonestusega alad (S1). Määratletud segahoonestusega alade piires täpsustab TP alade üldist arengupõhimõtet ja alal lubatud maakasutuse sihtotstarbeid ning kasutustingimusi (vt ptk 2.2.1.4).

2.5 Ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektid

TP täpsustab ettevõtlusmajanduse kinnisvaraobjektidena määratletud objektide kasutamist (ptk 2.2.1.4). Nimetatud objekte on võimalik kasutada ettevõtluse arendamiseks vastavalt reserveeritud juhtfunktsioonile.

2.6 Regionaalse tähtsusega objektid

TP määratleb Setomaa kui regiooni jaoks tähtsad objektid ja seab nende arendamisele üldised põhimõtted (vt ptk 2.2.1.4). Regionaalse tähtsusega objekt TP tähenduses on piirkonnale märkimisväärset majanduslikku kasu (sh töökohad) ja/või mainet koguv ettevõtte, piirkondlikult oluline/märgilise tähendusega tegevuspaik, üldtuntud turismiobjekt.

2.7 Roheline võrgustik

TP täpsustab rohelist võrgustikku, vt ptk 2.2.1.5 ja 3.1.1. TP ei täpsusta rohelse võrgustikuga alade kasutamisele seatud tingimusi.

2.8 Väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud asulad

TP täpsustab väärtuslikke maastikke ja miljööväärtuslikke asulaid vt ptk 2.2.1.5, 3.1.2, 3.1.3. TP ei täpsusta väärtuslike maastike ega miljööväärtuslike asulate kasutamisele seatud tingimusi.

3. Taristu

3.1 TP-ga on täpsustatud vajadust mustkatet vajavate teede osas (vt ptk 2.2.2.2) ning kergliiklusteede rajamise põhimõtteid (vt ptk 2.2.2.3). TP-sse on integreeritud teemaplaneering *Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad* (2013).

3.2 TP täpsustab piiriäärsete logistikaalade arendamise põhimõtteid (vt ptk 2.2.2.4).

3.3 TP täpsustab teavet ja üldiseid põhimõtteid energeetika valdkonna osas. TP-ga on kavandatud päikeseenergia jaama rajamine. TP seab tingimused päikeseenergia jaamade rajamiseks (vt ptk 2.2.2.6).

4. TEEMAPLANEERINGU ELLUVIIMINE

Varem kehtestatud detailplaneeringute alusel jätkatakse projekteerimist ja ehituslubade väljastamist. Kõikide nende detailplaneeringute puhul, mille menetlus on pooleli tuleb arvesse võtta käesolevat teemaplaneeringut.

Detailplaneering koostatakse teemaplaneeringuga kavandatu elluviimiseks, kuid sellega võib taotleda põhjendatud vajaduse korral ka teemaplaneeringu muutmist. Vald võib keelduda teemaplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamisest ja keelduda planeeringu menetlemisest või vastuvõtmisest ning lõpetada planeeringu menetlemine kui on olemas motiveeritud vastuseis. Juhul kui Valla Volikogu peab vajalikuks teemaplaneeringut muutva detailplaneeringu algatamist, tuleb koos algatamisega esitada muutmisvajadust kajastav motivatsioon.

Hajaasustuses on ehitamise aluseks valla väljastatud projekteerimistingimuste põhjal koostatud projektile antud ehitusluba.

Planeeringute lähteseisukohad ja projekteerimistingimused ehitusprojekti koostamiseks väljastab Vallavalitsus, tehniliste rajatiste ja taristu projekteerimistingimused aga koostöös omavalitsusega trasside valdaja või vastav riigi ametkond.

Teid ja tänavaid ning tehnovõrke ja -rajatise valdavaid ametkondi tuleb teavitada maastiku väärtustest ja juhtida tähelepanu sellele, et erinevad õhuliinid, elektripaigaldised, radari- ja mobiilimastid ning muu taoline võivad vales asukohas risustada maastikku. Uute õhuliinide rajamisel tuleb eelistada vanu (välja kujunenud) liinikoridore.

Riigiteede tööde planeerimine ja teostamine toimub vastavalt *Riigimaantee teehoiukavale aastateks 2014-2020*, sh viimase juhenddokumentidest³⁰. Katete rajamisel kruusateedele juhindub Maanteeamet vastavast objektide valikumetoodikast. Kohalike omavalitsuste teede hoidu reguleerib kohalik omavalitsus ja selle rahastamine sõltub kohaliku omavalitsuse prioriteetide seadmisest eelarve koostamisel (sh iga-aastase tasandusfondi eraldise kasutamisest ja võimalustest taotleda riigieelarvest täiendavat sihtfinantseerimist).

Teemaplaneeringu aktuaalsuse säilitamiseks peab kehtivat planeeringut perioodiliselt üle vaatama ja vastavalt elu käigule, planeeringukohase arengu tulemustele ning muudele planeeringu elluviimisega seotud küsimustele, läbi uute detail- või üldplaneeringu protsesside muutma.

Käesolev teemaplaneering kehtib kehtestamise järel koos Misso valla üldplaneeringuga (kehtestatud 12.09.2001).

Setomaa väärtuste paremaks hoidmiseks ja ühetaoliste reeglite seadmiseks piirkonnas, on soovitatav koostada Misso valla kultuuripärandi valdkonda täpsustav teemaplaneering.

³⁰ Kinnitatud Vabariigi Valitsuse korraldusega, vastu võetud 01.12.2014 nr 522

5. TEEMAPLANEERINGU JA PLANEERINGULE KOOSTATUD KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE SEOS

Käesoleva planeeringu koostamisega on paralleelselt kulgenud teemaplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Vastavalt planeerimisseaduse nõuetele tuleb mõjuhindamise tulemusi arvesse võtta planeeringu koostamisel.

Kuna teemaplaneering täpsustab kehtivat üldplaneeringut, seega ka lähtub viimasest, on reaalsete alternatiivsete arengustsenaariumite võimalus väike, pigem on tegu lahenduse arengu variantidega. Misso vallas realsed alternatiivid puuduvad, teemaplaneeringu lahendus jääb üldjoontes kehtiva üldplaneeringuga kavandatu või koostatavate detailplaneeringutega kavandatu piiresse.

Planeeringulahenduse hindamisel kaaluti, mil määral on tõenäoline mitteolulise keskkonnamõju kumuleerumine oluliseks Misso vallas Riia-Pihkva maantee äärsetel aladel. KSH tulemusel leiti, et kumulatiivne mõju ei kujune oluliseks.

KSH käigus selgitati välja, kirjeldati ja hinnati teemaplaneeringuga kavandatavate arengute ja tegevuste elluviimisega kaasnev võimalik negatiivne ja positiivne mõju. KSH sisaldab Natura eelhindamist ja sellest tulenevaid soovitusi ning nõudeid. Kokkuvõtlikult võib väita, et teemaplaneeringu lahenduste elluviimisega kaasnevad olulisemad negatiivsed mõjud avalduvad looduskeskkonnale ning mõningane negatiivne mõju sotsiaalsele ja majanduslikule keskkonnale. Teemaplaneeringu elluviimisega kaasnevad eeldatavalt märkimisväärsed positiivsed mõjud majanduslikule ja sotsiaalsele keskkonnale. Ajaloolis-kultuuriline keskkond on teemaplaneeringus käsitletud väärtusliku ressursina, mida tuleb kasutada säästvalt ja heaperemehelikult – mõjud viimasele on pigem kaudsed-positiivsed.

Natura eelhindamisest tulenevad soovitusel ja nõuded Misso valla osas:

Kisejärve maastikukaitseala:

Võimalike uute ehitiste rajamise soovi puhul selgitada rajamise võimalikkus läbi edasise projekteerimise ning selle käigus läbiviidava keskkonnamõjude hindamise.

Hino maastikukaitseala:

Hino järv on kaasatud väikejärvede seireprogrammi. Pikemas perspektiivis on tegevuste elluviimisel oluline jälgida Hino järve seireandmete tulemusi. Juhul kui peaks ilmnema järve kui elupaiga seisundis muutusi halvenemise poole, ja muutused on seostatavad ümbritsevate tegevustega, tuleks lähtuda ettevaatuspõhimõttest ja hinnata olukorda uuesti.

Pullijärve hoiuala:

Pulli järv on kaasatud väikejärvede seireprogrammi. Pikemas perspektiivis on tegevuste elluviimisel oluline jälgida Pulli järve seireandmete tulemusi. Juhul kui peaks ilmnema järve kui elupaiga seisundis muutusi halvenemise poole, ja muutused on seostatavad ümbritsevate tegevustega, tuleks lähtuda ettevaatuspõhimõttest ja hinnata olukorda uuesti.

KSH tulemuste põhjal on pakutud Misso valla osas järgmised meetmed negatiivsete mõjude leevendamiseks:

- Tootmisalade rajamisel seni puutumatusse piirkonda säilitada olemasolevaid metsatukkasid, põõsastikke, üksikpuid lisaks kaitsepuhvri otstarbele ka esteetilisest, visuaalsetest kaalutlustest lähtuvalt. Soovitav on konsulteerida alade välisilme kujundamisel maastikuarhitektiga.

5.1 KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE EKSPERTIDE SEISUKOHT

Teemaplaneering kui strateegiline planeerimisdokument:

- On koostöös Misso valla arengukavaga ja üldplaneeringuga ning teiste kehtivate aja- ja teemakohaste strateegiliste dokumentidega;
- Avab võimalused Misso valla ja Setomaa ettevõtluskeskkonna säästavaks ja jätkusuutlikuks arendamiseks;
- Planeeringulahenduse realiseerimisvõimaluste selgitamine eeldab mõnel juhul mõjude edasist hindamist detailsemal tasandil.

KASUTATUD ALLIKAD

- Eesti 2030+, üleriigiline planeering. Siseministeerium. Kehtestatud 30.08.2012.
- Ehitusseadustik. Vastu võetud 11.02.2015, RT I, 05.03.2015, 1.
- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. Vastu võetud 22.02.2005, RT I 2005, 15, 87.
- Keskkonnaseadustiku üldosa seadus. Vastu võetud 16.02.2011, RT I, 28.02.2011, 1.
- Misso valla arengukava 2013 – 2025, tegevuskava 2013 – 2025. 2013. Misso Vallavalitsus.
- Misso valla energiamajanduse arengukava. 2015. MTÜ Piiriäärne Energiaarendus.
- Misso valla üldplaneering. Misso Vallavalitsus, AS Entec. Kehtestatud 12.09.2001.
- Planeerimisseadus. Vastu võetud 13.11.2002, RT I 2002, 99, 579.
- Planeerimisseadus. Vastu võetud 28.01.2015, RT I, 26.02.2015, 3.
- Setomaa arengukava aastateks 2009 – 2013. Visioon aastani 2015. 2008
<http://www.setoturism.ee/?lang=est&m1=24&m2=65>
- Setomaa arengu programm, 2013. aasta programmdokument on kinnitatud regionaalministri 11.04.2013 käskkirjaga nr. 1-4/70. <https://www.siseministeerium.ee/31239/>
- Setomaa/Luhamaa riikliku tähtsusega tööstusala tasuvus- ja teostatavusanalüüs. 2013. Innopolis Konsultatsioonid AS.
- Setomaa ühine ettevõtlusstrateegia 2014-2018. 2013. EMÜ.
- Setomaa ühtse taastuvenergia kasutamise strateegia 2009 – 2019. 2009. SA Tartu Teaduspark. <http://www.pea.ee/materjalid>
- Setomaa ühtne turismi arengukava ja turismi turundusstrateegia aastateks 2008 – 2013. 2008. FK Teenused OÜ.
- Transpordi arengukava 2014-2020, 2013.
https://www.mkm.ee/sites/default/files/transpordi_arengukava.pdf
- Võru maakonna arengustrateegia 2009 – 2019. Võru 2009.
- Võrumaa ettevõtlusalade Misso, Väimela, Võrusoo, Kobela, Vastseliina ja Rõuge väljaarendamise teostatavus-tasuvusanalüüs ning turundusplaani. Cumulus Consulting OÜ ja Civitta International OÜ. Võrumaa 11.2013.
- Võrumaa maakonnaplaneering. Võru Maavalitsus. Kehtestatud 01.07.2002.
- Võru maakonnaplaneeringu teemaplaneering „Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad“. Võru Maavalitsus 2013. Vastu võetud Võru maavanema poolt 05.09.2013.
<http://www.misso.ee/>
<http://www.setomaa.ee/index.php?id=470e7a4f017a5476afb7eeb3f8b96f9b>
<http://www.keskkonnainfo.ee/main/index.php>

LISAD

**LISA 1. Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu ja selle KSH
lähteandmete analüüs (Setomaa vallad koos, eraldi lisa)**

LISA 2. Kehtivad piirangud

Käesolevas lisas on toodud 14.09.2015 seisuga maa- ja veealadele laienevad maakasutus- ja ehitustingimused. Välja on toodud piirangu kehtestav õigusakt ja piirangu ulatus. Põhjalikuma teabe saamiseks on vajalik õigusaktidega vahetult tutvuda veebilehel www.riigiteataja.ee.

Piirang	Selgitus	Piirangu ulatus	Piirangu määrang / määranu alus	Õiguslik alus
VESI				
Ranna ja kalda piiranguvöönd	Üle 10 ha järv, üle 25 km ² valgalaga eesvool	100 m	Ala põhikaardile kantud veekogu piirist (tavaline veepiir).	Looduskaitseseadus § 34, 35, 37.
	Kuni 10 ha järv, kuni 25 km ² valgalaga eesvool	50 m		
Ranna ja kalda ehituskeeluvöönd	Üle 10 ha järv, üle 25 km ² valgalaga eesvool	50 m		Looduskaitseseadus § 34, 35, 38.
	Kuni 10 ha järv,	25 m		
	kuni 25 km ² valgalaga eesvool	25 m		
	tiheasustusel, välja arvatud kuni 10 ha järv ja kuni 25 km ² valgalaga eesvool	50 m		
Ranna ja kalda veekaitsevöönd	metsamaal metsaseaduse § 3 lõike 2 tähenduses	ranna või kalda piiranguvööndi piirini		Veeseadus § 29, 32.
	järv, jõgi, oja, allikas, peakraav, kanal, maaparandussüsteemi eesvool	10 m		
Veehaarde sanitaarkaitseala	joogivee puurkaev	50 m	Määratud ala.	Veeseadus § 28, 28 ¹ , 31, 32; Veehaarde sanitaarkaitseala moodustamise ja projekteerimise kord ning sanitaarkaitsealata
	joogivee puurkaev - Keskkonnaameti määratavad erisused	10 m, 30 m		

				veevõtukoha hooldusnõuded põhjavee kaitseks.
--	--	--	--	--

Piirang	Selgitus	Piirangu ulatus	Piirangu määrang / määrangu alus	Õiguslik alus
TARISTU				
Avalikult kasutatava tee kaitsevöönd	ÜRO Majandus- ja Sotsiaalnõukogu poolt nimetatud maantee (Euroopa teede-võrgu maantee) kaitsevööndi laius	kuni 50 m	Laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast alates.	Ehitusseadustik ¹ § 71
	ülejäanud maanteede kaitsevööndi laius	kuni 30 m		
	maantee omanik võib kaitsevööndi laiust põhjendatud juhul vähendada.			
	tänav	kuni 10 m		
Elektripaigaldise kaitsevöönd	õhuliin kuni 1 kV (kaasa arvatud)	2 m	Mõlemal pool liini telge.	Ehitusseadustik ¹ § 77; Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded § 10.
	õhuliin 1...35 kV õhukaabel	3 m		
	õhuliin 1...35 kV	10 m		
	õhuliin 35 (kaasa arvatud)...110 kV	25 m		
	õhuliin 220...330 kV	40 m		
	õhuliini mastitõmmits või –tugi või maandusjuht, mis ulatub väljapoole õhuliini kaitsevööndit	1 m	Kaitsevöönd on ala mastitõmmitsa või -toe või maandusjuhi projektsioonist.	
	maakaabelliin	1 m	Kaitsevöönd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.	
	õhuliin laevatatava siseveekogu veepinna kohal	100 m	Kaitsevöönd on piki liini kulgev õhuruum, mida mõlemalt poolt	

			piiravad liini teljest 100 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.	
	alajaam ja jaotusseade	2 m	Kaitsevöönd arvestatakse alates piirdeaiast, seinast või nende puudumisel seadmest.	
Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni kaitsevöönd	maa-alused survetorustikud:			
	1) alla 250 mm siseläbimõõduga;	2 m		
	2) 250 mm kuni alla 500 mm siseläbimõõduga;	2,5 m		
	3) 500 mm ja suurema siseläbimõõduga	3 m		
	maa-alused vabavoolded torustikud:			
	1) siseläbimõõd alla 250 mm, paigaldussügavus kuni 2 m;	2 m	Kaitsevöönd ulatub ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni ehitisi ümbritsevale maa-alale, õhuruumile või veekogule.	
	2) siseläbimõõd on 250 mm ja suurem, paigaldussügavus kuni 2 m;	2,5 m		
	3) siseläbimõõd alla 250 mm, paigaldussügavus üle 2 m;	2,5 m	Maa-aluse torustiku kaitsevöönd ulatub torustiku telgjoonest mõlemale poole.	Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus § 3 ¹ ; Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaitsevööndi ulatus
	4) siseläbimõõd on 250 mm ja suurem, paigaldussügavus üle 2 m;	3 m		
	5) siseläbimõõd on 1000 mm ja suurem, paigaldussügavus üle 2 m või allmaakaevetõõnes	5 m		
	veealune torustik jões ja järves	50 m	Veealuse torustiku kaitsevöönd ulatub torustiku telgjoonest mõlemale poole.	
	maa- ja veepealne torustik	2 m	Maa- ja veepealse torustiku kaitsevöönd ulatub torustiku välispinnast või	

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

			kandekonstruktsioonist mõlemale poole.	
	muud ehitised	2 m	Kaitsevöönd ulatub piirdeaiani või selle puudumisel 2 m kaugusele ehitisest.	
Sideehitise kaitsevöönd (liin ja liinirajatis elektroonilise side seaduse tähenduses)	maismaal	1 m	Mõlemal pool sideehitisest või sideehitise välisseinast sideehitisega paralleelse mõttelise jooneni või tõmmitsatega raadiomasti korral 1 meeter välimiste tõmmitsate vundamendi välisservast ühendades tõmmitsad mõtteliseks kolmnurgaks, vabalt seisva masti korral 1 meeter vundamendi välisservast.	Ehitusseadustik ¹ § 78; Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded § 14
Gaasitorustiku kaitsevöönd	D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga <200 mm torustiku korral	3 m	Mõlemal pool torustikku, torustiku keskjoonest alates.	Ehitusseadustik ¹ § 76; Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded § 13
	D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga ≥200 mm ja <500 mm torustiku korral	5 m		
	D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga ≥500 mm torustiku korral	10 m		
Gaasipaigaldise kaitsevöönd (gaasijaotus-, gaasimõõte- ja gaasireguleerjaam)	D-kategooria gaasipaigaldis	10 m	Ala ulatus piirdeaiaast, hoone seinast või nende puudumisel seadmest.	
Gaasitorustiku ohutuskuja	Irboska – Tartu torustik DN500 hargnemisega Värskas GJJ-le	32 m	Minimaalne ohutuskuja hoonetest.	EVS 884:2005

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Valdai-Pihkva-Riia 2 toru DN700 harg-nemisga Misso GJJ-le	43 m		
Maaparandusala	maaparandussüsteem	Määratud ala	Määratud ala.	Maaparandusseadus § 2, 3, 12, 45...48, 65.

Piirang	Selgitus	Piirangu ulatus	Piirangu määrang / määrangu alus	Õiguslik alus
KESKKONNAKAITSE				
Paikne saasteallikas	paikne saasteallikas	määratud objekt	Määratud objekt.	Välisõhu kaitse seadus § 7, 7 ¹ , 7 ² , 23, 43, 67, 68, 70.
Keskkonnaseire	keskkonnaseirejaam või -ala	määratud objekt või ala	Määratud objekt või ala.	Keskkonnaseire seadus § 11, 12, 13.
Valgala reostus-kaitsevöönd	väike hoidmisehitise mahuga 3 kuni 10 m ³	min 25 m	Naftasaaduste hoidmisehitise kuja on arvestatud hoidmisehitise mahuti välispinna või selle täitmis- või tühjendusava lubatud kõige väiksem kaugus suurõnnetu-ohuga ettevõttest, sanitaarkaitsealata kaevust ja tsiviilhoonest, v.a naftasaaduste hoidmisehitise teenindamisega seotud hoone.	Veeseadus § 26; Naftasaaduste hoidmisehitiste veekaitseõuded § 4.
	keskmine hoidmisehitise mahuti maht 10 kuni 1000 m ³	min 50 m		
	keskmine hoidmisehitise mahuti maht üle 1000 kuni 5000 m ³	min 100 m		
	suur hoidmisehitise mahuti maht üle 5000 m ³	min 150 m		
	ühiskanaliseerimise reoveepump, vooluhulk kuni 10 m ³ /d	10 m	Kanaliseerimisehitise kuja on kanalisatsiooniehitise, välja arvatud torustik, lubatud kõige väiksem kaugus hoonest, joogivee salvi- või puurkaevust ning muuks kui joogivee-otstarbeks kasutatavast puurkaevust. Kuja ulatust arvestatakse kanalisatsiooniehitise hoone	Veeseadus § 26; Kanalisatsiooniehitiste veekaitseõuded § 3, 8.
	ühiskanaliseerimise reoveepump, vooluhulk üle 10 m ³ /d	20 m		

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	ühiskanalisatsiooni purgimissõlm	30 m	välisseinast, seadme külgmisest välispinnast või reovee- sette tahendus- või kompostimisväljaku, biotiigi või tehis- ja avaveelise märgala, pinnasfiltersüsteemi või taimestik- puhasti välispiirjoonest. Kuja ulatus sõltub suublaks olevast pinnasest ja selle omadustest, reoveepuhasti projekteeritud reostus- koormusest, reovee puhastamise ja reoveesette töötle- mise viisist ning reoveepumplasse juhitava reovee vooluhulgast.	Veeseadus § 26; Kanalisatsiooniehitiste veekaitsenõuded § 3, 9.
--	-------------------------------------	------	--	---

Piirang	Selgitus	Piirangu ulatus	Piirangu määrang / määrangu alus	Õiguslik alus
MUINSUSKAITSE				
Kultuurimälestis	kinnismälestise kaitsevöönd	50 m (kui ei ole määratud teisiti)	Kaitsevööndiks on maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti.	Muinsuskaitseadus § 3, 24, 25, 26.

Piirang	Selgitus	Piirangu ulatus	Piirangu määrang / määrangu alus	Õiguslik alus
LOODUSKAITSE				
Looduse kaitse	looduskaitseala, maastikukaitseala, hoiuala (Natura 2000 ala), püsielupaik	määratud ala, sh määratud vöönd (sihtkaitsevöönd, piiranguvöönd)	Määratud ala, sh määratud vöönd.	Looduskaitseadus § 4, 27, 28, 30, 31, 32, 50, 51
	looduse/maastiku üksikobjekt	50 m	Määratud kaitsevöönd üksikelemendi ümber, tavaliselt 50 m kui kaitse alla võtmisel ei sätestata teisiti.	Looduskaitseadus § 11, 44, 68

Piirang	Selgitus	Piirangu ulatus	Piirangu määrang / määrangu alus	Õiguslik alus
KALMISTU				
Kalmistu rahuvöönd	kalmistu kaitsmine müra eest	50 m	Kalmistu välispiir.	Kalmistuseadus § 4
VÄLISPIIR				
Piirirahu vöönd	Piirirahu häirivate tegevuste kirjaliku kooskõlastamise kohustus Politsei- ja Piirivalveametiga	vähem kui 5 km	Kaugus välispiirist. Piirirahu häirib igasugune tegevus, mille mõju võib ulatuda üle välispiiri või takistada välispiiri valvamist (lõhkamistööd, õppused, võistlused, ajujahid ja muud üritused).	Piirirežiimi eeskirja kinnitamine punkt 52.

LISA 3. Kooskõlastuste koondtabel (Setomaa vallad koos)

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
1.1	Põlva maavanem	12.09.2014 nr 12- 2/2014/2563-2 Värskas vallale 02.10.2014 nr 12- 2/2014/2743-2 Mikitamäe vallale	Tutvunud Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu, selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu ja planeeringu menetlemise dokumentidega ei määra maavanem Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule täiendavaid kooskõlastajaid .		
1.2	Võru maavanem	17.09.2014 nr 12- 2/2014/1581-2 Misso vallale 06.10.2014 nr 12- 2/2014/1812-2 Meremäe vallale	Maavanem Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule riigiasutustega täiendavaid kooskõlastusi ei määra . Maavanem Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule riigiasutustega täiendavaid kooskõlastusi ei määra. Juhime tähelepanu, et esitatud teemaplaneering käsitleb Meremäe valla territooriumile kavandatavaid kergliiklusteid, mis täpsustavad Võru maakonna teemaplaneeringut „Võrumaa kergliiklusteed ja loodusrajad“. Palun lisada koostatavasse teemaplaneeringusse maakonna teemaplaneeringu täpsustamise ettepanek (tekst+ kaart).	Täname tähelepanu juhtimast. Teemaplaneeringut on vastavalt täiendatud.	
2.	AS Eesti Gaas	18.08.2014 Värskas ja Misso vallale	AS Eesti Gaas võtab teadmiseks ja kooskõlastab Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu , kui A-, B-, C- kategooria gaasijaotustorustike omanik (GJJ järgsete kuni 16 bar töö rõhuga gaasitorustikud Misso ja Värskas alevikes). Samas pöörame tähelepanu, et planeeringuga haaratud Värskas ja Misso valdasi läbivad D-kategooria töö rõhuga kuni 55 bar ülekandegaasitorustikud: • Irboska – Tartu torustik DN500 hargnemisega Värskas GJJ-le – kaitsevöönd 10 m torust ja minimaalne ohutuskuja hoonetest 32 m (EVS 884:2005) • Valdai-Pihkva-Riia 2 toru DN700 hargnemisega Misso GJJ-le – kaitsevöönd 10 m äärmisest torust ja minimaalne ohutuskuja hoonetest 43 m.	Täname tähelepanu pööramast. Teemaplaneering esitati täiendavaks kooskõlastamiseks AS EG Võrguteenusele. AS EG Võrguteenus ei vastanud. D-kategooria gaasitorustikega seotud piirangud on lisatud TP lisasse <i>Kehitavad piirangud</i> .	koos- kõlastatud

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaar-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			Kuna D-kategooria gaasitorustike olemasolu ja paiknemine võib tekitada olulisi piiranguid ettevõtluse arengule, siis on ettepanek käesolevas planeeringus ülaltoodud piirangud kajastada. Täna Irboska-Tartu D-kategooria ülekandetorustiku omanikuks on AS EG Võrguteenus ja lähikuudel saab ta omanikuks ka Misso vallas paiknevatele Valdai-Pihkva –Riia gaasitorustikele ning seetõttu esitada teemaplaneering täiendavaks kooskõlastamiseks AS EG Võrguteenus		
3.	AS EG Võrgu- teenus	-			koos- kõlastatud vastavalt PlanS § 17 lg 5
4.	Põllu- majandus- amet	21.08.2014 nr 14-15/3018-1 Värskas vallale	Põllumajandusameti (edaspidi PMA) tegevuse üheks eesmärgiks on see, et liigvee vabavoolne äravool maatulundusmaalt toimuks probleemideta ning maa ei kaotaks viljelusväärtust. Leiame, et teemaplaneeringus peaks kajastama maaparandussüsteemi maa-ala, kuna sellest lähtuvalt tuleb kooskõlastada vee juhtimine veekogudesse, detailplaneeringud, ehitised, maakorraldustoimingud jms. ning täita PMA poolt antud kooskõlastus-tingimusi.	Selgitame, et maaparandusobjektid/alad (alus: teabenõude korras PMA poolt edastatud kaardikihid, PMA 16.08.2013 kiri nr 14-15/2743-1) on kantud TP kaardile. TP kaart ja seletuskiri moodustavad lahutamatu terviku. Viide kaardile kantud objektidest on seletuskirja ptk 2.1.3 lõpus ja ptk 2.2.1.3 <i>Maamajandus</i> , alapealkirjaga <i>Maatulundusala</i> , tabel 5 järel. Maaparandussüsteemide maa-ala ja eesvoolud on kajastatud TP lisas 1 ptk 2.4.2.4. Viide maaparandusseadusest tulenevatele kitsendustele on toodud TP lisas 5 <i>Kehtivad piirangud</i> . Leiame, et eeltooduga on maaparandussüsteemi maa-ala kehtivat üldplaneeringut täpsustavas TP-s piisavalt kajastatud.	koos- kõlastatud vastavalt PlanS § 17 lg 4
5.	Tervise- amet	27.08.2014 nr 1.3-7/5537 Misso vallale 28.08.2014 nr 9.3-1/5499 Värskas vallale	Terviseameti Lõuna talitus on läbi vaadanud Värskas Vallavalitsuse poolt esitatud Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu materjalid ja ei oma vastuväiteid antud teemaplaneeringu kohta ning ei esita planeeringule täiendavaid eritingimusi . Terviseameti Lõuna talitus on tutvunud Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu ja planeeringule koostatud keskkonna-		koos- kõlastatud

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
		25.09.2014 nr 1.3-7/6029 Meremäe vallale	mõju strateegilise hindamise aruande kohta esitatud dokumentide Põlva maakonna Meremäe valla osaga ja ei esita täiendavaid märkusi ega eritingimusi.		
6.	Maantee- amet	01.09.14 nr 15-4/14- 00241/403; 12.01.15 nr 15-4/14- 00241/675 Värskla vallale 01.09.14 nr 15-4/14- 00241/403; 12.01.15 nr 15-4/14- 00241/... Misso vallale 12.09.14 nr 15-2/14- 00087/143; 12.01.15 nr 15-4/14- 00241/ Meremäe vallale 24.09.14 nr 15-4/14- 00241/451; 12.01.15 nr 15-4/14- 00241/673	Planeeringu kooskõlastamiseks palume planeeringut korrigeerida järgnevalt: planeeringuga on ette nähtud uued avalikult kasutatavad teelõigud, mis on seotud riigimaanteedega (välja arvatud planeeringu seletuskirja tabelis 9 järjekorra nr 3 ja 7, mis on seotud kohalike teedega). Kõik teed on määratletud suhteliselt täpselt, välja arvatud planeeringu seletuskirja tabelis 5 välja toodud trassi koridor, mis on määratletud 100 m laiusena, et leida parim lahendus. Teeseaduse § 25 lg 2 alusel on Maanteeamet kohustatud looma ohutud tingimused riigimaanteedel liikumiseks. Planeeringuga määratletud teede ristumiskohtade vaatlusel selgus, et mitmel juhul ei ole tagatud Tee projekteerimise normides (RTL 2000, 23, 303) sisalduvatest Maanteedete projekteerimisenormide (edaspidi MPN) tabelist 7.12 nõutav nähtavkolmnurk või asub soovitud mahasõit asukohas, kus nähtavus piirab tee piki profiili ja plaanikõver. Kusjuures ei ole selgelt määratletud ka seda, et nähtavus tagatakse edasise projekteerimise käigus. Sellest tulenevalt tuleb soovitud mahasõidud üle vaadata koostöös Maanteeameti lõuna regiooniga, kontaktisikuks Kaarel Lääne telefon 7408 122 ja e-mail kaarel.laane@mnt.ee . Misso valla territooriumil ei olnud probleeme tekitavaid lõike, kuid arvestades, et teemaplaneering hõlmab enda alla suuremat osa, vajab temaatika ülevaatamist; planeeringu seletuskirja tabelis 10 on määratletud perspektiivsed mustkattedega teelõigud. Maanteeamet juhendab teedevõrgu tööde planeerimisel ja teostamisel teehoiukavast aastateks 2014-2020. Teehoiukava juhenddokumendid on kinnitatud Maanteeameti peadirektori 02.07.2013 käskkirjaga nr 0250, mille lisaks 4 on kruusateedele katete ehitamise objektide valikumetoodika. Soovitame nimetatud dokumentidega tutvuda ning arvestada sellega ka planeeringu rakendusosas.	Lähtudes teemaplaneeringu üldistustasemest ja kaardi väljatrüki mõõtkavast M 1:25 000, kus 1 mm kaardil vastab 25-le meetrile looduses, on teede määramise täpsus tõesti suhteline. Leiame, et sellisel üldistustasemel ei ole otsustarbekas püüda leida projekteerimisenormidele vastavaid lahendusi. Teemaplaneeringut on täpsustatud järgmiselt: - Kaardil on kõik uued avalikult kasutatavad teelõigud määratletud lisaks 100 m laiuse trassikoridorina, mille piires projekteerimise käigus leitakse sobiv lahendus; - Seletuskirja (ptk 2.2.2.2) on lisatud selge määratlus, et rajatavate avalikult kasutatavate teede vastavus kehtivatele normidele tagatakse projekteerimise käigus. - Ptk 2.2.2.2 Maanteed ja ptk 4. Teemaplaneeringu elluviimine on täiendatud viitega Teehoiukavale ja juhendile Kruusateedele katete ehitamise objektide valikumetoodika (http://www.mnt.ee/index.php?id=23919)	koos- kõlastatud

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
		Mikitamäe vallale	Korrigeeritud planeeringu lahendus esitada Maanteeametile koos- kõlastamiseks. 12.01.2015: Võttes aluseks Teeseaduse § 5 lg 2, § 10, § 13 lg 1 ja 2, § 17 lg 2, § 19 lg 2, § 25 lg 2, § 29 lg 2, § 36, § 37, Tee ja tee kaitsevööndi kasu- tamise ja kaitsmise nõuded (RTL 1999, 155, 2173), Planeerimis- seaduse § 17 ning arvestades, et korrigeeritud on Maanteeameti poolt 01.09.2014 kirjaga nr 15-4/14-00241/403 esitatud märkused, kooskõlastab Maanteeamet Setomaa ettevõtluskeskkonna teema- planeeringu.		
7.	Muinsus- kaitseamet	04.09.2014 nr 1.1-7/1766-1 Värskas, Mikitamäe ja Meremäe vallale 06.02.2015 nr 1.1-7/572 Mikitamäe, Värskas, Meremäe ja Misso vallale	Väljavõtte Muinsuskaitseameti 26.08.2014 kooskõlastamise komisjoni protokollist nr 282 Setomaa ettevõtluskeskkonna teema- planeering kohta. Komisjon, tuginedes muinsuskaitseadusele, planeerimiseseadusele ja Muinsuskaitseameti põhimäärusele, otsustas: volitada Lõuna- Eesti järelvalve osakonna juhatajat Reelika Niitu kooskõlastama teema- planeeringut kui on sisse viidud järgmine täiendus: 9.1 Mikitamäe, Värskas, Meremäe ja Misso vallas on viimastel aasta- kümnetel avastatud rida arheoloogiapärandi objekte, mida ei ole seni veel jõutud mälestisena riigi kaitse alla võtta. Peamiselt on nende hulgas eri ajastutest pärinevad elupaigad ja matmispaigad, vähemal määral ristiusu või looduslikke pühapaiku. Tuginedes arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsiooni artikkel 5-le tuleb uute ehitusalade või muude maastikku muutvate projektide planeerimisel nimetatud objektidega kui arheologia- pärandi elementidega arvestada. Enne detailplaneeringute kehtes- tamist või ehituslubade väljastamist on vajalik konsulteerida Muinsuskaitseametiga, et kontrollida kas vastaval Setomaa valdades asuval kinnistul on avastatud arheoloogiapärandi objekte. Muinsus- kaitseaduse § 40 lg 5 kohaselt tuleb kinnisasjal, kus Muinsuskaitse- ameti andmeil võidakse avastada seni teadmata kultuuriväärtusega leid, enne tööde alustamist teha uuringud. Uuringud tehakse loa taotleja kulul. <u>Täienduseks kooskõlastuskomisjoni otsusele esitame planeeringualal</u>	Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.2.1.5 on täiendatud alapeatükiga <i>Kultuurimälestised</i> , kuhu on lisatud teave Muinsuskaitseameti 26.08.2014 kooskõlastamise komis- joni protokollist nr 282: • Teave arheoloogiapärandi avastustest (objektidest), mis ei ole käsoleva seisuga riikliku kaitse all; • Avastatud muististe teadaolevad kattumised teemaplaneeringus reserveeritud aladega (loetelu); • Viide Muinsuskaitseaduse § 40 lg 5-le; • Teemaplaneeringu lisa 1 <i>Lähteandmed</i> ptk 2.5.2 <i>Kultuurimälestised</i> on täiendatud joonistega riikliku kaitse all olevate mälestiste paiknemisest. Muinsuskaitseameti protokollis sisalduv provisoorne kirjeldus võimaldab arheoloogiliste leidudega alasid tuvastada väga üldiselt. Tunneme huvi, kas Muinsuskaitse- ametil oleks võimalik planeeringualal teadaolevaid leidu- dega alasid kajastada (esialgsetena) skeemil või kaardil, et lihtsustada maaomanikel või arendajatel prognoosida olukorda, kus võib olla vajalik arvestada kuludega uuringutele? Näiteks on Värskas vallas kavas arendada Värskasse sadam ja Põhjalaagrisse külastuskeskus.	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			arheoloogide poolt avastatud <u>muististe provisoorse kirjelduse</u> koos suhtega planeeringusse: Mikitamäe vald: Asulakoht (AK) jääb Mikitamäel tootmisala T1 vahele. Rõsna külas on puhkealad P2 asulate (I ja II) peal. Kõik paadisillad asuvad (ranna)asulatel. Värskas vald: sadamatega sama lugu. Väike-Rõsna külas T5 ja P2 II-I asulakohal (sanatooriumi juures). Kostkovas P2 (end Põhjajalaager) osaliselt Õrsava AK-de alal, Saates tootmisala T2 asulakohal (ja liiga kalmistu servas). P2 Värskas lahe ääres (Õrsava järve ja Värskas vahel) samuti AK-del ja osalt kääbastikul. Meremäe vald: Obinitsas P2 osalt pelgupaigal, ka pärandkultuuri alal ja ka AK servaalal (Obinitsa idaosas). Palandõ T2 lõunaots AK-l. Meremäe T1 (kagupoolne) AK-l ja osalt ka kalmel. Misso vald (Luhamaa): Luhamaal jääb T2 (kahele poole kiviteed) Napi kalme tsooni (männi lähistel), Hindsa ja Koorla AK-de lõunaotsa, samuti Määsi AK (põhjapool maanteed) lõunaossa. 06.02.2015: Muinsuskaitseamet täpsustas Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu ala arheoloogiaobjektide nimekirja. Planeeringualal teadaolevate arheoloogiaobjektide nimekiri on esitatud kirja lisana.		
		09.02.2016 nr 1.1-7/339 Misso vallale	Muinsuskaitseamet kooskõlastas Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu Misso valda käsitleva osa.		koos- kõlastatud
8.	Päästeamet	08.09.2014 nr 7.3-2.2/8412 Värskas, Mikitamäe, Meremäe ja Misso vallale	Lõuna päästkeskus kooskõlastab selle järgmiste tingimustega arvestamisel: Lõuna päästkeskus on koostanud Koidula raudteepiirijaama esialgse riskianalüüsi (lisatud manuses). Peame vajalikuks nimetatud dokumendis käsitletud riskide ja ohualadega arvestamist Koidula raudteepiirijaama lähiümbruses reserveeritud tootmisalade planeerimisel, mistõttu palume teemaplaneeringu seletuskirjas riskianalüüsile viidata.	Teemaplaneeringut on täiendatud järgmiselt: - Teemaplaneeringu kaardile on kantud 400 m ohuala piir; - Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.2.2.4 on lisatud viitav lõik riskianalüüsile ja kaardile kantud 400 m ohualale; - Lisa 1 ptk 2.4.3.12 on täiendatud lühikokkuvõttega Koidula raudteepiirijaama esialgsest riskianalüüsist (sh teave määratletud vöönditest ja ohuala ulatust põhjustavatest	koos- kõlastatud

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			Teemaplaneeringu seletuskirja peatükis 2.2.1.4 „Ettevõtlust toetavad alad ja objektid“ mainitud perspektiivsete kütusetanklate (Meremäe vallas) tarbeks reserveeritud alade juures palume eraldi välja tuua detailplaneeringu koostamise ning sellega projekteerimis- ja ehitustingimuste määramise kohustuse. Lisa: Koidula raudteepiirijaama esialgne riskianalüüs	ainetest); Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.2.1.4 on lisatud tingimus, mille kohaselt kütusetankla rajamine on võimalik detailplaneeringu alusel.	
9.1	Maa-amet	09.09.2014 nr 6.2-3/11895, 12009 Värskas ja Misso vallale	Maa-ametil ei ole vastuväiteid ega ettepanekuid Värskas ja Misso valdasid hõlmava Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga MaaRS § 31 lõike 2 tähenduses jätkuvalt riigi omandis olevale maale ja Eesti Vabariigi omandis Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevatele maaüksustele, mille volitatud asutuseks on Maa-amet, kavandatud lahenduse osas. Hinnang Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule lähtuvalt asjaolust, et Misso valla territooriumil asuvad keskkonnaregistri maardlate nimistus olevad kümme ja Värskas vallas neli maardlat. 1. TP kaardil Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso vald on ebakorrektselt kujutatud Luha ja Määsi savimaardlate piirid ning kaardil Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu eelnõu Värskas vald on ebakorrektselt kujutatud Värskas järvemudamaardla ja Liivaku liivamaardla piirid. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt peab planeeringute kooskõlastamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid. Märkime, et MaaPS § 10 kohaselt moodustavad maardla tarbevaru ja reservvaru plokid. Prognoosvaruga lasund ei kuulu maardla koosseisu, vaid see eraldatakse maardlaga piirneval alal piirkonnas, kus maavarailmingute esinemise põhjal võib eeldada uue maardla olemasolu. Palume kanda teemaplaneeringu kaardile Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso vald korrektsed Luha ja Määsi savimaardla ja Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värskas vald korrektsed Värskas järvemuda ja Liivaku liivamaardla piirid selliselt, et maardla piir ei ole kujutatud prognoosvaru plokki ümber. 2. TP kaardilt Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso vald puudub keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel oleva Tsiistre liivamaardla (registrikaart nr 924) piir. Tsiistre liivamaardla on	Täname hinnangu eest. Kinnitame, et planeeringus on kasutatud üksnes Maa-ameti väljastatud maardlate ruumiandmeid. Teemaplaneeringut on korrigeeritud järgmiselt: 1. Kaardil on tehtud vastavad parandused – prognoosvaru plokid on kujutatud eraldi leppemärgiga. 2. Kaardile on lisatud Tsiistre liivamaardla. 3. Selgitame, et T4 juhtfunktsioon Värskas järvemuda maardla-alal ja sellega vahetult piirneval alal on TP kaardil näidatud juba olemasoleva 100% mäetööstusmaa sihtotstarbega katastriüksuste piires (vastavalt Ravimuda karjäär 93401:001:0518 ja Ravimuda karjäär 93401:001:0519). Allikas: http://xgis.maaamet.ee/ Ulitina liivakarjääriga seoses selgitame, et: Ulitina karjääri ala asub rohevõrgustiku tuumalas ja on kehtiva üldplaneeringuga kavandatud metsamajandusmaaks (MM). Rohevõrgustiku alale on tingimused seatud üldplaneeringuga. Seni ei ole Ulitina karjääris kaevandatud. Värskas vald leiab, et vajadus reserveerida sinna mäetööstusmaa juhtotstarve praegusel ajal puudub, ega soovi üldplaneeringujärgset sihtotstarvet muuta. Vajadusel saab sihtotstarvet muuta maaomaniku avalduse alusel. VV määruse <i>Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise kord</i> alusel määratakse katastriüksuse sihtotstarve kinnisaja omaniku taotluse alusel. Omal algatusel määrab KOV sihtotstarbe juhul, kui see tuleneb õigusaktidest. Planeerimisseaduse kohase DP koostamise	koos- kõlastatud vastavalt telefoni teel antud kinnitusele 06.02.2015

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			maardlate nimistus arvele võetud keskkonnaministri 30.05.2013 käskkirjaga nr 553. Palume planeeringu täiendamiseks küsida keskkonnaregistri maardlate nimistust ajakohane väljavõte ning kanda kaardile <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu eelnõu Misso vald</i> puuduv Tsiistre liivamaardla piir. 3. TP kaardil <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värskas vald</i> on märgitud mäetööstusmaa T4 juhtotstarve Värskas järvemuda maardla ümbruses ka alale, kus ei ole keskkonnaregistris arvel olevat maa-varavaru. Palume mäetööstusmaa juhtotstarbega ala määramisel lähtuda kehtivate kaevandamislubade määraldise teenindusmaade piiridest. Kui peate vajalikuks anda mäetööstusmaa juhtotstarve alale, kus puudub kaevandamis luba või kaevandamise loa taotlus, siis palume mäetööstusmaa juhtotstarbe määramist täiendavalt selgitada teemaplaneeringu seletuskirjas. Lisaks palume anda mäetööstusmaa juhtotstarve Ulitina liivakarjääri kehtiva määraldise teenindusmaale. 4. TP kaardil <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värskas vald</i> on märgitud mäetööstusmaa T4 juhtotstarve ka Kremessova külas alale, kus maardlate nimistu andmetel ei ole arvel maa-varavaru. Planeeringu seletuskirjas on kirjeldatud (tsiteerin): „Käesoleva teemaplaneeringuga on Värskas vallas Kremessova külas reserveeritud mäetööstusalana (T4) juba avatud, ent seni mahajäetud seisus olnud Mäeotsa karjäär (vt lisa 1 ptk 2.1.2.4). Et karjääri alal taastunud looduskeskkonda vähem kahjustada, on otstarbekas enne kaevandamistegevuse alustamist uurida nii sügavusesuunalist laiendamise-võimalust kui olemasoleva karjäärialala laiendamise-võimalust karjääriseervast 20-50 m ulatuses ida ja lõuna poole kuni avalikus kasutuses oleva teeni ning ülejäänud ilmakaarte suundades, kus karjäär külgneb eravalduses oleva metsamaaga, kuni riigi piiriettepanekuga maa piirini“. Eesti Geoloogiakeskus OÜ teostas 2013 aastal kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade revisjoni, mille aruandes on teemaplaneeringus nimetatud mahajäetud Mäeotsa karjäär nimega Sanatooriumi karjäär. Eelpool nimetatud revisjonis on kõnealuse ala kohta kirjeldatud (tsiteerin):	kohustuse puudumise korral määrab kohalik omavalitsus katastriüksuse sihtotstarbe planeerimisseaduse kohase üldplaneeringu alusel. 4. 5. Teemaplaneeringu kaardil on Misso valla osas tootmis-alade mahtu oluliselt vähendatud, eemaldatud on varem Selsi turbamaardlaga vahetult piirnenud tootmisala (T1) Kääli külas. Tika turbamaardlaga kattunud tootmisala (T2) on vähendatud koostatava Luhamaa logistikakeskuse detailplaneeringuala piiridesse. Korrigeeritud tootmisalad ei kahanda võrreldes olemasolevaga juurdepääsu maa-varavarule. 6. Selgitame, et mõlema perspektiivse väikesadama puhul, mille juurde on reserveeritud veeala, on tegemist juba toimivate veeliiklust teenindavate sildumisrajatistega. Leiame, et võrreldes olemasoleva seisuga ei saa reserveeritud veealad, mille pindalaline osakaal maardla pindalast on üsna väike, halvendada juurdepääsuvõimalusi maa-varavarule oluliselt. Värskas lahe näol on tegu väärtuslike ressursside kogumiga, kus tuleb arvestada erinevate huvidega. Puhkemajanduse raames veeliikluse arendamisel on piirkonnas oluline strateegiline potentsiaal. Reserveeritud veealad on mõeldud veeliikluse (veepeal) toimiva korraldamiseks eelkõige veeliikluse turvalisuse, aga ka keskkonnakaalutluste huvides. Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.3 on täiendatud selgitustega. 7. Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.3 on täiendatud järgmise lausega: „Kaevandamis lubade taotlemine ja andmine rohevõrgustikuga aladel, väärtuslikel maastikel ja miljööväärtuslikel aladel toimub vastavalt maapõue-seadusele ja lähtudes maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			„Alternatiiviks Sanatooriumi karjääriala korrastamisele oleks sellel läbiviidav tarbevaru uurituse detailsusega geoloogiline uuring, et kinnitada kaevandamisega juba rikutud alal ja seda ümbritseval alal leviv liiv maavaravaruna.“ ning (tsiteerin): „Arvutiprogrammiga Surfer10 hinnati 2,4 ha suurusel alal Sanatooriumi karjääri kaevandamisega rikutud osa piiresse jääva ning selle võimaliku pindalalise laienduse varu mahuks 70 tuh m³“. Nõustume mäetööstusmaa juhtotstarbe määramisega Kremessova külas Mäeotsa karjääri alale. 5. TP kaardilt <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso</i> vald selgub, et Tika turbamaardlale on planeeritud tootmisalad (T2), mille tootmistehnoloogia vajab insener-tehnilisi meetmeid keskkonnatingimuste täitmiseks. Sama kaardi järgi jääb Selsi turbamaardlale planeeritav tootmisala (T1), millel on lubatud keskkonnasõbralik ettevõtlus ja tootmine ning seda teenindavate infrastruktuuride rajamine: ettevõtted, mille tootmistehnoloogia ei vaja insener-tehnilisi meetmeid keskkonnatingimuste täitmiseks. Maavaravarule juurdepääsu säilimise tagamiseks palume lisada seletuskirja peatüki 2.2.1.1 <i>Ettevõtlusmajandus</i> alapeatükki <i>Tootmisalad</i> selgituse, et tootmisalad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Ehitustegevus maardlaga kattuv tootmisalal saab toimuda pärast keskkonnamajandusregistris arvel oleva maavaravaru väljamist maapõuest. Ehituse käigus arveloleva maavara väljamisel on vajalik arvestada MaaPS peatükis „Maapõue muud kasutamise viisid“ toodud nõuetega ning maavara säästva kasutamise põhimõttega. 6. TP kaardilt <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värska</i> vald selgub, et Värska järvemuda maardla kattub kahe reserveeritud veealaga (V). Planeeringu seletuskirja peatüki 2.2.1.2 <i>Turismi-majandus</i> alapeatükis <i>Veekogudega seotud alad, sildumisrajatised, veeteed, supluskohad</i> kirjeldatud (tsiteerin): „Reserveeritud veeala piirides on võimalik määrata sobiva suurusega sadama akvatoorium, veeala kasutamist võib Värska Vallavalitsus reguleerida.“ Nõustume, et veealade planeerimine maardla alale ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist, kuid maavaravarule juurdepääsu	ning kehtiva üldplaneeringuga eelnimetatud aladele seatud tingimustest.“ Selgitame, et Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering ei sea ega muuda tingimusi roheline võrgustiku aladel ega väärtuslikel ning miljööväärtusega aladel. Kehtivaid üldplaneeringuid täpsustatakse Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga rohevõrgustiku alade ja väärtuslike ning miljööväärtusega alade/piiride paiknemise osas (sh Mikitamäe ja Värska vallas minimaalselt, seonduvalt asustuse paiknemisega. Misso ja Meremäe vallas on täpsustatud maakondlike rohevõrgustiku alade ja miljööväärtusega alade piire sobivaks üldplaneeringu/teemaplaneeringu üldistustasemele ja tege-likule maastikulisele olukorrale. <u>Värska vallas on nõuded roheline võrgustiku toimimise säilitamiseks seatud ÜP-ga (2006), ptk Roheline võrgustik, lk 33</u> (http://www.verska.ee/documents/1708944/3801101/Yldplaneeringu_tekstiosa_koos_kartidega.pdf/4dc0861e-e5e2-4cd0-ab8c-61037c3d74dd), mida Setomaa ettevõtluskeskkonna TP-ga ei muudeta ega täpsustata. Järgnevalt mõned olulisemad tingimused: Tuumalade ja koridoride maakasutamise sihtotstarvet ja üldplaneeringu järgset juhtfunktsiooni pole soovitatav muuta. Maa sihtotstarbe muutmise vajadusel tuleb koostada detailplaneering ning kooskõlastada see keskkonnateenistusega (keskkonnaametiga); Tuumaladele ja koridoridele pole soovitatav teatud infrastruktuuride (kiirteed, prügilad, sõjaväepolügoonid, jäätmevõimald, mäetööstus ja teised kõrge keskkonnariskiga objektid) rajamine. Juhul kui nende rajamine on vajalik või vältimatu, tuleb koostada keskkonnamõjude hindamine; <u>Värska vallas on maakasutust suunavad keskkonna-</u>	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			säilimise tagamiseks palume lisada seletuskirja peatükki 2.3 <i>Maavarad</i> selgituse, et maardlal asuv veeala ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. 7. TP kaardilt <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso vald</i> selgub, et Kuivasaare (Kuivassaare), Selsi, Palu (Palojärve), Tika, Tserepi ja Kirikumäe turbamaardlatele ja Perametsa savimaardlale jäävad osaliselt roheline võrgustiku tuumalad ja koridorid. Lisaks jäävad kaardi <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso vald</i> järgi osaliselt Selsi, Tika, Palu (Palojärve) ja Kirikumäe turbamaardlatele ja Perametsa savimaardlale väärtuslikud maastikud ning Luha savimaardlale osaliselt miljööväärtuslik ala. TP kaardilt <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värska vald</i> selgub, et Ulitina, Verhulitsa ja Liivaku liivamaardlad jäävad täielikult roheline võrgustiku alale ning lisaks jäävad täielikult Verhulitsa ja Liivaku maardlad ja osaliselt Värska järvemuda maardla väärtusliku maatiku aladele. Nõustume, et rohevõrgustiku, väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade planeerimine maardla alale ei halvenda maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist, kuid maavaravaru juurdepääsu säilimise tagamiseks palume lisada seletuskirja peatükki 2.3 <i>Maavarad</i> selgituse, et rohevõrgustikud, väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud alad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. 8. TP kaardil <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Misso vald</i> on märgitud Palu turbamaardla ja Kuivasaare turbamaardla nimetused ebatäpsed. Juhime tähelepanu, et tegemist on Palu (Palojärve) ja Kuivasaare (Kuivassaare) turbamaardlatega. Palume kaardil maardlate nimetusi korrigeerida. 9. TP kaardil <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värska vald</i> on märgitud mäetööstusmaa juhtotstarve lillaka värviga ja tähisega T4. Kaardilehe paremal ülalnurgas asuval kaardil <i>Väljavõte Värska lahest</i> on märgitud lillaka värviga ala täheks T3, mis legendis tähistab puhastusseadmete ala. Palume teemaplaneeringu kaarti <i>Setomaa ettevõtluskeskkonna TP eelnõu Värska vald</i> täpsustada.	tingimused väärtuslikele maastikele seatud ÜP-ga (2006), ptk Väärtuslikud maastikud, lk 34 (http://www.verska.ee/documents/1708944/3801101/Yldplaneeringu_tekstiosa_koos_kartidega.pdf/4dc0861e-e5e2-4cd0-ab8c-61037c3d74dd), mida Setomaa ettevõtluskeskkonna TP-ga ei muudeta ega täpsustata. <u>Värska vallas</u> on miljööväärtusega alad ja neile seatud tingimused määratletud ÜP-d täpsustava teemaplaneeringuga <i>Setomaa kultuuripärand</i> (2010) (http://www.verska.ee/uldplaneering, mida Setomaa ettevõtluskeskkonna TP-ga ei muudeta ega täpsustata). <u>Misso vallas</u> tulenevad rohevõrgustikule seatud tingimused maakonna teemaplaneeringust (üldplaneering on kehtestatud 2001. a) <i>Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused</i> (2005), ptk 3.3 alapeatükkidega lk 11...12 (https://voru.maavalitsus.ee/teemaplaneeringud.jsessionid=7BAA70A8A0FA14324D9665CBA31E9DD4.jvm3), mida Setomaa ettevõtluskeskkonna TP-ga ei muudeta ega täpsustata. Samuti tulenevad <u>Misso vallas</u> väärtuslikele maastikele ja miljööväärtusega aladele seatud tingimused teemaplaneeringust <i>Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused</i> (2005), ptk 3.5 alapeatükkidega lk 15...22, mida Setomaa ettevõtluskeskkonna TP-ga ei muudeta ega täpsustata. 8. Täname tähelepanu juhtimast. Maardlate nimetused on korrigeeritud. 9. Täname tähelepanu juhtimast. Tähis on korrigeeritud. 10. Teemaplaneeringu seletuskirjas ptk 2.3 on lauset korrigeeritud järgmiselt: „Iga maavara kaevandamise loa andmise otsusele peab eelnema loa andja poolt olulise keskkonnamõju tuvastamine (tulenevalt KeHJS § 6, lg 1), eelhinnangu andmise vajaduse tuvastamine (KeHJS § 6, lg	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			10. Seletuskirja peatükis 2.3 Maavarad on kirjeldatud (tsiteerin): „Igale maavara kaevandamise otsusele peab eelnema mõjude hindamine ning nõue kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat.“ Märgime, et maavara kaevandamise luba antakse MaaPS alusel ning teatud tingimustel on ette nähtud keskkonnamõju hindamise läbi- viimine keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 järgi, sealjuures maavara kaevandamise loa taotlemine ning menetlemine ei nõua keskkonnamõju strateegilist hindamist. KeHJS sätestab keskkonnamõju hindamise tegemise kohustusena, kui kavandatav tegevus on olulise kesk- konnamõjuga, sh pealmaakaevandamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal, allmaakaevandamine või turba mehhaniseeritud kaevandamine. Muudel juhtudel (nt kaevandamisel alla 25 ha suurusel alal) tehakse keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta kaalutletud otsus. KeHJS § 9 ja § 11 järgi keskkonnamõju hindamise vajalikkuse või mittevajalikkuse üle karjääri avamisel otsustab loa andja. MaaPS § 29 lõike 1 ja § 28 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid. Maavara kaevandamise loa taotluse menetlus on avalik protsess ning loa taotluse menetlusele kaasatakse nii kohalik omavalitsus kui ka kohalik elanikkond. Loa andja saadab kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta tehtava otsuse eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohalikule omavalitsusele. Palume teemaplaneeringu seletuskirjas täpsustada käesoleva lõigu alguses toodud lauset järgnevalt „Igale maavara kaevandamise loa andmise otsusele peab eelnema loa andja poolt keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalutlemine ja vajadusel keskkonnamõju hindamine ning nõue kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat“. 11. Tagamaks arvelevõetud maavaravaru kaevandamisväärsena säili- mine ning juurdepääsu maavarale palume lisada TP seletuskirja peatükki 2.3 Maavarad järgmine lõik: „Maapõue seisundit ja kasu- tamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada keskkonna- registris arvele võetud maavaravaru kaevandamisväärsena säilimine	2 ja 3) ning vajadusel eelhindangu andmine või keskkonna- mõju hindamine ja nõue kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat“. 11. Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.3 on lisatud lõik.	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaar-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			ning juurdepääs sellele. Alade, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole käesolevas teemaplaneeringus käsitletud kaevandamiseks perspektiivsetena, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel“. Tutvunud esitatud dokumentidega teatame, et Maa-amet ei nõustu Misso vallast 12.08.2014 kirjaga nr 7-2/357-6 ja Värska vallast 11.08.2014 kirjaga nr 7-5/727 kooskõlastamiseks edastatud Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu lahendusega. Märkime, et planeeringu vastuvõtmine esitatud kujul on vastuolus MaaPS §-ga 62. Palume parandada planeeringudokumente vastavalt käesoleva kirja eelmistes lõikudes esitatud märkustele ja esitada teemaplaneering uuesti Maa-ametile seisukoha võtmiseks. 06.02.2015: Telefoni teel järeleparimisele Värska valla maanõuniku Erika Joonas'e poolt vastas Triinu Suits planeeringute osakonnast, et Maa-ametil ühegi valla kohta rohkem täiendavaid ettepanekuid ei ole ja nad on täiendustega rahul.		
9.2	Maa-amet	23.09.2014 nr 6.2-3/12009, 12887 Mikitamäe ja Meremäe vallale	Maa-amet ei nõustu Meremäe vallast 03.09.2014 kirjaga nr 7-10/1397 kooskõlastamiseks edastatud Setomaa TP lahendusega. Märkime, et planeeringu vastuvõtmine esitatud kujul on vastuolus MaaPS §-ga 62. Nõustume Mikitamäe vallast 02.09.2014 kirjaga nr 7.1.2/493 edastatud Setomaa TP lahendusega tingimusel, et planeeringu seletuskirja täpsustatakse eelpool toodud märkuste kohaselt. Palume parandada planeeringudokumente vastavalt käesoleva kirja eelmistes lõikudes esitatud märkustele ja esitada teemaplaneering uuesti Maa-ametile seisukoha võtmiseks. TP seletuskirja punkti 2.2.1 Alade reserveerimine on märgitud, et detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel/juhtudel määratakse projekteerimis- ja ehitustingimused detailplaneeringuga. Detailplaneeringu koostamise kohustus tuleneb kehtivast üldplaneeringust. Meremäe valla TP kaardile ega ka Mikitamäe valla teemaplaneeringu kaardile ei ole märgitud detailplaneeringu koosta-	Selgitame, et Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga ei täpsustata detailplaneeringu koostamise kohustusega alasid ega juhtusid. Samuti ei ole planeeringus otseselt käsitletud ega kajastatud kompaktse hoonetuse või – asustusega alasid. Planeeringulahenduse koostamisel on eelnimetatud teemasid käsitletud ainult kaardi töökeskkonnas olulise taustateabena. Teemaplaneeringu väljundkaardil on läbivalt kajastatud ainult tiheasustusega alade piir, mis on määratud üldplaneeringuga kõigis neljas vallas. Planeeringu koostamisel ei ole mindud üldplaneeringuga seatud tingimuste teemaplaneeringusse ümberkirjutamise teed. Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.2.1 lauset on täiendatud järgmiselt: „Detailplaneeringu koostamise kohustus tuleneb kehtivast üldplaneeringust ja õigus-	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			mise kohustusega ala piiri ega legendis tingmärki. Teemaplaneeringu kaartidele on kantud tiheasustusega ala piir. Juhime tähelepanu asjaolule, et detailplaneeringu koostamise kohustusega ala ning tiheasustusega ala mõisted ei ole kattuvad ning palume selguse huvides teemaplaneeringu seletuskirja/kaarti täpsustada. 26.02.2010 Mikitamäe Vallavolikogu määrusega nr 1.1-3/6 kehtestatud Mikitamäe üldplaneeringu Mikitamäe valla ja suuremate asumite tsoneerimise kaardile on kantud Mikitamäe külakeskuse osas nii detailplaneeringu koostamise kohustusega ala, tiheasustusega ala kui ka kompaktse hoonestusega ala piir. Menetletava teemaplaneeringu Mikitamäe valla kaardile on kantud tiheasustusega ala piir vastavalt Mikitamäe valla kehtivale üldplaneeringu kaardile kantud tiheasustusega ala piirile. Juhime Meremäe Vallavalitsuse tähelepanu asjaolule, et käesoleva teemaplaneeringu Meremäe valla kaardile kantud Meremäe ja Obinitsa külakeskuste tiheasustusega alad ei kattu Meremäe Vallavolikogu 25.06.1999 otsusega nr 14 kehtestatud ning 14.06.2014 otsusega nr 11 üle vaadatud ning kehtivaks loetud Meremäe valla üldplaneeringu planeeringukaardile kantud tiheasustusega ala piiridega. MaaRS § 7 lõige 4 sätestab, et tiheasustusega aladeks MaaRS tähenduses on maa-alad, mis on tiheasustusega aladeks määratud kehtestatud planeeringuga. Eeltoodust tulenevalt palume selgitada, millistel põhjustel on kehtivat tiheasustusega ala piiri menetletavas teemaplaneeringus muudetud. Kui tiheasustusega ala piir ei vasta enam Meremäe valla tänastele vajadustele, siis tuleb ala piiri muutust seletuskirjas arusaadavalt ning piisavalt põhjendada. Teeme Meremäe Vallavalitsusele ettepaneku laiendada Obinitsa ja Meremäe külakeskuse tiheasustusega ala hõlmates siiski nimetatud ala piiridesse külakeskustes planeeritavad tootmismaad ning hoonete ehitamise õigusega puhkealad, kuna antud alade arendamiseks tuleb tõenäoliselt koostada ka detailplaneeringud. Maa-ameti hinnangul võib teemaplaneeringu kaardil kasutada lisaks tiheasustusega ala piirile ka seletuskirjas ära toodud detailplaneeringu koostamise kohustusega ala tingmärki.	aktidest, juhul kui käesoleva teemaplaneeringuga ei ole nõutud teisiti. Detailplaneeringu koostamise kohustuse tuvastamiseks on vajalik vahetult tutvuda kehtiva üldplaneeringu dokumentidega.“ Meremäe valla tiheasustusega alade erinevuse kohta kehtivas üldplaneeringus ja teemaplaneeringus selgitame: Meremäe vald on pidanud otstarbekaks koostada ja menetleda paralleelselt kahte uut planeeringut. Samaaegselt teemaplaneeringuga on algatatud ka uue üldplaneeringu koostamine. Teemaplaneeringu eesmärk on kujundada ühtset Setomaa ettevõtluskeskkonda, lahendada seonduvaid probleeme ja huvide kattumist omavalitsuste koostöös. Nelja valla koostöö tulemusena - käsitledes Setomaad tervikuna - on võimalik saavutada kokkuleppeid ja tulemusi, mida ühe valla üldplaneeringu koostamise käigus ei pruugi saavutada. Eeldatavalt on oodatav tulemus suurema kandepinnaga. Teemaplaneeringu käigus väljatöötatud lahendus on kavas integreerida koostatavasse üldplaneeringusse. Praeguse seisuga peab Meremäe vald otstarbekaks jõuda kehtestamiseni ainult koostatava üldplaneeringuga. Tiheasustusega ala piir teemaplaneeringu kaardil kajastab Meremäe valla muutunud vajadusi. Tiheasustusega alade määramine ega täpsustamine ei ole teemaplaneeringu ülesanne, ent teemade seotuse tõttu on teemaplaneeringus kasutatud koostatava üldplaneeringuga kavandatavat uut tiheasustusega ala piiri. Täname ettepaneku eest - laiendada Obinitsa ja Meremäe külakeskuse tiheasustusega ala - Meremäe vald võtab ettepaneku kaalumisele edasise töö käigus. 1. Kaardil on tehtud vastavad parandused – prognoosvaru plokid on kujutatud eraldi leppemärgiga. 2. Selgitame, et teemaplaneeringuga kavandatu on suunatud tulevikku. Perspektiivis on Marinova karjääri	

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			Järgnevalt anname Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule Mikitamäe ja Meremäe valdades hinnangu lähtuvalt asjaolust, et Mikitamäe valla territooriumil asub keskkonnaregistri maardlate nimistus olev üks maardla ja Meremäe vallas kuus maardlat. 1. Palume kanda teemaplaneeringu kaardile <i>Setomaa TP eelnõu Meremäe vald</i> korrektsed Tuhkavitsa liivamaardla, Küllatova savi-maardla ja Marinova dolokivimaardla piirid selliselt, et maardla piir ei ole kujutatud prognoosvaru ploki ümber. 2. Palume määrata planeeringus mäetööstusmaa juhtotstarve Marinova dolokivikarjääri kehtiva mäeeraldise teenindusmaa alale ning reserveeritav mäetööstusmaa juhtotstarve taotletavate Marinova ja Marinova II dolokivikarjääri mäeeraldise teenindusmaade aladele. Tagamaks juurdepääsu säilimise maavaravarule, palume lisada seletuskirja peatüki 2.2.1.2 Turismimajandus alapeatükis Puhkealad selgituse, et puhkeala ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. Ehitustegevuse kavandamine ja läbi viimine saab maardlaga kattuv puhkealal toimuda pärast keskkonnaregistris arvel oleva maavaravaru välja kaevandamist maapõuest. 3. Täiendavalt selgitame, et arvelolevate maardlate, kehtivate mäeeraldiste ja neist viimasel viiel aastal kaevandatud maavara koguse andmed on vaadeldavad Maa-ameti geoportaali kaardiserveri maardlate rakenduses. Rakenduses on võimalik teha mäeeraldise laiendatud otsingut vastava maakonna maavarade varustuskindluse andmete saamiseks, milles arvestatakse mäeeraldiste kaevandatava varu jäägiga (mäeeraldiste piires asuvad, kuid kaevandamata jäävad tervikud on mäeeraldiste jääkvarust maha arvestatud) ning viimase viie aasta (hetkel 2009 – 2013) kaevandatud mahtudega. Veebirakenduses on piirkondliku varustuskindluse arvutamisel arvestatud kaevandamisloaga lubatud maksimaalset aastamäära ning loa kehtivuse algust ja lõppu. 4. Nõustume, et rohevõrgustiku, väärtuslike maastike ja miljööväärtuslike alade planeerimine maardla alale ei halvenda	tulevik (peale maavara väljamist) kavandatud puhkealaks (P2), mis kajastub ka planeeringu kaardil. Teadaolevalt on Marinova karjääri laienduse ja uue Marinova II karjääri kaevandamisluba käesoleval ajal veel taotluse ning keskkonnamõju eelhindamise staadiumis. Selgunud ei ole kaevandamise võimalikud mõjud ümbruskonna veerežiimile ega vajadus võimalike täiendavate uuringute osas. Eeltoodud põhjustel ja seoses uue üldplaneeringu koostamisega, täpsustub Meremäe vallas mäetööstusmaa planeeringukaardile kandmine edasise töö käigus. 3. Täname selgituse eest Maa-ameti geoportaali kaardiserveri maardlate rakenduse kohta. 4. Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.3 on täiendatud järgmise lausega: „Kaevandamislubade taotlemine ja andmine rohevõrgustikuga aladel, väärtuslikel maastikel ja miljööväärtuslikel aladel toimub vastavalt maapõue-seadusele ja lähtudes maakonna teemaplaneeringuga „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“ ning kehtiva üldplaneeringuga eelnimetatud aladele seatud tingimustest.“ 5. Selgitame, et Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering ei sea ega muuda tingimusi rohelise võrgustiku aladel ega väärtuslikel ning miljööväärtusega aladel. Kehtivaid üldplaneeringuid täpsustatakse Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga rohevõrgustiku alade ja väärtuslike ning miljööväärtusega alade/piiride paiknemise osas (sh Mikitamäe ja Värska vallas minimaalselt, seonduvalt asustuse paiknemisega. Meremäe vallas on täpsustatud maakondlike rohevõrgustiku alade ja miljööväärtusega alade piire sobivaks üldplaneeringu/teemaplaneeringu üldistustasemele ja tegelikule maastikulisele olukorrale. 6. Teemaplaneeringu seletuskirjas ptk 2.3 on lauset korri-	

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			maavaravaru kaevandamisväärsena säilimist, kuid maavaravarule juurdepääsu säilimise tagamiseks palume lisada seletuskirja peatükki 2.3 Maavarad selgituse, et rohevõrgustikud, väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud alad ei ole takistuseks kaevandamislubade taotlemisel ja andmisel õigusaktides sätestatud korras ja tingimustel. 5. Palume teemaplaneeringu seletuskirjas täpsustada käesoleva lõigu alguses toodud lauset järgnevalt: „Igale maavara kaevandamise loa andmise otsusele peab eelnema loa andja poolt keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalutlemine ja vajadusel keskkonnamõju hindamine ning nõue kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat“. 6. Palume lisada teemaplaneeringu seletuskirja peatükki 2.3 Maavarad järgmine lõik: „Maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada keskkonnaregistris arvele võetud maavaravaru kaevandamisväärsena säilimine ning juurdepääs sellele. Alade, mis kattuvad maardlatega, kuid mida ei ole käesolevas teemaplaneeringus käsitletud kaevandamiseks perspektiivsetena, määratlemine mäetööstusmaana on võimalik pärast maavara kaevandamise loa taotlemist ja selle saamist õigusaktidega sätestatud korras ja tingimustel“.	geeritud järgmiselt: „Igale maavara kaevandamise loa andmise otsusele peab eelnema loa andja poolt olulise keskkonnamõju tuvastamine (tulenevalt KeHJS § 6, lg 1), eelhinnangu andmise vajaduse tuvastamine (KeHJS § 6, lg 2 ja 3) ning vajadusel eelhinnangu andmine või keskkonnamõju hindamine ja nõue kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat“. Teemaplaneeringu seletuskirja ptk 2.3 on lisatud lõik.	
10.	Elektrilevi	09.09.2014 nr JV-ARE-1/3577-2 Värska vallale	Ettevõtluskeskkonna TP Elektrilevi OÜ võrku otseselt ei puuduta. Konkreetsete objektide elektrivarustus lahendatakse detailplaneeringute ja tööprojektidega. Võtame planeeringu info teadmiseks.		koos- kõlastatud
11.	Politsei- ja Piirivalve- amet	10.09.2014 nr 1.11-11/131372-2 Värska vallale 10.09.2014 nr 1.11-11/132689-2 Misso vallale 19.09.2014 nr 1.11-11/142981-2	Politsei- ja Piirivalveamet on tutvunud Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga ning kooskõlastab selle märkusteta.		koos- kõlastatud

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
		Mikitamäe vallale 29.09.2014 nr 1.11- 11/143975-2 Meremäe vallale			
12.	Elering	12. 09. 2014 nr 11- 4/2014/565-4 Värskas, Mikitamäe, Meremäe ja Misso vallale	Elering on tutvunud Teie poolt saadetud materjalidega ning oleme selle endale teadmiseks võtnud. Kuna Eleringi poolt edastatud sisen-ditega pole kõnealuses teemaplaneeringus kajastatud, leia me et Elering ei pea ka Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringut kooskõlastama. Küll aga juhime tähelepanu asjaolule, Setomaa piirkonda tuleb tulevikus uus 330 kV liin, mis on piisavalt oluline taristuobjekt ning tuleks ka kõnealuses teemaplaneeringus ära mainida. Meeldetule-tuseks on käesoleva kirja lisana kaasas ka Eleringi viimane selle-kohane informatsioon Lisad: 1. Setomaa ja Meremäe valla planeeringud_ER vastus_nr 11-4/565-2, 11-4/571-2 (*.ddoc formaadis)	KSH programmile küsitud ja saadud seisukohtade seas väljendas oma huvisid Elering (vt KSH programm ptk 9.1, tabel 5). Eleringil, koostöös teiste Balti riikide põhivõrgu-ettevõtetega, on käsil uuring, millega uuritakse Baltimaade võimalikku lahtiühendamist Venemaa ühendelektrisüs-teemist. Juhul kui selline projekt peaks tulevikus teoks saama, tekib vajadus ühendada kokku Eesti ja Läti 330 kV kõrgepinge õhuliinid läbi Eesti ja Läti territooriumi. Praegusel ajal saavad need liinid kokku Venemaa Föderatsiooni territooriumil. Eesti ja Läti 330 kV õhuliinide kokkuühendamisel tuleks rajada täiendav õhuliin mööda Eesti kagu piiri. Liinilõik läbiks sellisel juhul Värskas, Orava, Meremäe ja Misso valla territooriume. Elering soovis võimalusel selle liinikoridori kanda planeeringusse. Uue õhuliini trassikoridor, mis läbiks kirde-edelasuunaliselt Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu ala (vt KSH programm, lisa 7), läbiks Meremäe vallas Natura 2000 ala - Piusa jõe, ja inimeste elupaiku, mis kindlasti ei ole sobilik alternatiiv. KSH programmi avalikel aruteludel käsitleti seda teemat ja jõuti järgmistele seisukohtadele: • Kõige otstarbekam on leida trassikoridorile parim variant uue maakonnaplaneeringu koostamise käigus, teemaplaneeringu ala on alternatiivide leidmiseks liiga väike. • Puudu on trassikoridoriga seonduvast igakülgsest informatsi-onist, mille alusel saaks otsuseid kaaluda; • Setomaa valdadest on Värskas nõus trassikoridori algusega nende territooriumil, trass kulgeks valdavalt mööda põlde ega	koos- kõlastatud

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
				sattu kontakti väärtuslike või kaitstavate alade/objektidega. - Teema eeldab tihedat koostööd Maavalitsustega. Tegu on mitut kohalikku omavalitsust läbiva joonehitisiga, millele kohaldub PlanS § 29¹. Kuna tegu on riigi huviga, siis on oluline, et dialoogid omavalitsustega saaksid alguse võimalikult varases staadiumis; - Paluda Eleringil teha oma ettepanek trassikoridori leidmiseks maakonnaplaneeringule.	
13.1	Keskkonna- amet	12.09.2014 nr PVV 6-5/14/17766-2 Misso ja Värskas vallale 30.09.2014 nr PVV 6-5/14/17661-2 Mikitamäe, Värskas, Meremäe ja Misso vallale	Värskas Vallavalitsus on esitanud 06.08.2014 ja Misso Vallavalitsus 12.08.2014 Keskkonnaametile taotlused Setomaa ettevõtluskeskkonna planeeringu kooskõlastamiseks. Nimetatud teemaplaneering hõlmab lisaks veel Meremäe ja Mikitamäe omavalitsust, kes on taotlused kooskõlastamiseks Keskkonnaametile esitanud 03.09.2014 ja 02.09.2014. Tegemist on nelja omavalitsust hõlmava suuremahulise teemaplaneeringuga, mille läbitöötamiseks vajame seaduses ettenähtust rohkem aega. Lähtudes ülaltoodust ning vastavalt haldusmenetluse seaduse § 41-le, pikendame Teie poolt saadetud Setomaa ettevõtluskeskkonna kooskõlastamise ning vastame teile hiljemalt 1.10.2014. 30.09.2014: 1. Väikesadamate ja paadisildade rajamine hoiualale keelatud ei ole, kuid planeeritavate väikesadamate, sildumisrajatiste ning nende rajamisega kaasnev veekogu kasutuskooormuse tõus ei ole antud hetkel teada. Palume teemaplaneeringu seletuskirja (ptk 2.2.1.2, lk 15) väikesadamate ja sildumisrajatiste teema juurde lisada selgitus, et teatud juhtudel võib sildumisrajatise ja väikesadamate rajamisel osutada vajalikuks keskkonnamõju (strateegilise) hindamise läbiviimine. Märkime, et kuna teemaplaneeringu koostamisel ei ole sadamate rajamise mahud teada, vaid tegemist on asukohtade reserveerimisega ja teemaplaneeringus piiratakse Natura eelhindamisega, siis kui hilisemal mõjude hindamisel selguvad olulised mõjud, ei pruugi teemaplaneeringuga reserveeritud kohtadesse väikesadamate rajamine võimalikuks osutada. 2. Piusa jõe äärde Juusa külla kavandatud sildumisrajatise ja juurde-	Täname asjakohaste märkuste eest. Teemaplaneeringut on korrigeeritud järgmiselt: - Seletuskirja ptk 2.2.1.2 on lisatud lause: „Loetletud sildumisrajatiste rajamise võimalikkus ja täpsemad tingimused selgitatakse läbi detailplaneeringu ja/või projekteerimise ja läbiviidava keskkonnamõju hindamise. - Eelmises punktis toodud lause hõlmab ka Juusa külla kavandatud sildumisrajatist. Seoses rohelise võrgustikuga selgitame: Mikitamäe ja Värskas vallas on kehtiv rohevõrgustik täpsustatud üldplaneeringutega. Meremäe ja Misso vallas on üldplaneeringud koostatud enne maakonna teemaplaneeringut „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“. Rohelise võrgustiku täpsustamise eesmärgiks Meremäe ja Misso valla osas oli lähteandmete viimine teemaplaneeringualal võrreldavale üldistusastmele (Maakonna teemaplaneeringu väljundkaardi mõõtkava on M 1:100 000, teemaplaneering on koostatud põhikaardi täpsuses, väljatrükk M 1:25 000). Kogu Setomaa osas on täpsustamise eesmärgiks rohevõrgustiku alade parem sidumine olemasoleva ja kavandatud maakasutusega ning maastikuliste tingimustega. Lisaks on teemaplaneeringu koostamisega samaaegselt tehtud rohelise võrgustiku kavandamise eeltööd uue maakonnaplaneeringu tarbeks (vt. http://polva.maavalitsus.ee/algatatud-	koos- kõlastatud

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
			päasutee kavandamine on problemaatiline Natura ja II kaitsekategooria liigi mustlaik-apollo ning kaldaalal asuva poolloodusliku koosluse tõttu. Meie hinnangul tuleb sildumiskoha ja juurdepääsutee rajamise võimalikkus selgitada edasisel projekteerimisel ning selle käigus keskkonnamõtjude hindamisel. Kui juurdepääsutee rajamine osutub võimatuks, jääb alternatiivina võimalus paadisillast inimjõul paatide (kanuude) transpordini toimetamiseks. 3. Teemaplaneeringu peatükist 3.1.1 (Rohevõrgustiku täpsustamine) jääb meile arusaamatuks, kuidas on toimunud rohevõrgustiku täpsustamine ja miks on joonisel 1 peale võrgustiku täpsustamist (parempoolsele pildil) alade numbreid muudetud. Palume selgitada. Keskkonnaamet kooskõlastab Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu tingimusega, et arvestatakse eeltoodud märkustega.	maakonnaplaneering ja https://voru.maavalitsus.ee/koostatav-maakonnaplaneering). Nimetatud tööd on olnud omavahel integreeritud. Rohevõrgustiku elementide indeksite (tähised kaardil) muutus tuleneb maakonnaplaneeringu eeltöödest, mis koostati kolme maavalitsuse kohta ühiste põhimõtete alusel. Kuna rohevõrgustiku riiklikke ja piirkondlikke elemente (tulenevalt ka tähiseid) oli maakondade lõikes erinevalt rühmitatud, on elementide järgud ja vastavad indeksid ühtlustatud (et oleks võimalik otsustada elemendi hierarhisest staatusest tuleneva tähtsuse üle). Ühtlustamise aluseks on kasutatud nõ algseid, maakondliku rohevõrgustiku metoodilises juhendis (Sepp ja Jagomägi, 2002) toodud järke ja neile vastavaid indekseid (vt. https://www.siseministeerium.ee/public/roh.vorgustik.pdf lk 34). Teemaplaneeringu seletuskirja on selgitustega täiendatud.	
13.2	Keskkonna- amet	30.09.2014 nr PVV 6-5/14/17661-2 Mikitamäe, Värskas, Meremäe ja Misso vallale	Märkused keskkonnamõtjate strateegilise hindamise kohta.	Täname asjakohaste märkuste eest. KSH aruannet on korrigeeritud.	
14.	Keskkonna- minis- teerium	12.09.2014 nr 11-17/14/6788-6 Värskas, Mikitamäe, Meremäe ja Misso vallale	Keskkonnaministeerium kooskõlastab Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu. Märkused keskkonnamõtjate strateegilise hindamise (KSH) aruande osas.	Täname asjakohaste märkuste eest. Teemaplaneeringu seletuskirja ja KSH aruannet on vastavalt täiendatud.	koos- kõlastatud
15.	Tehnilise Järelevalve	16.09.2014 nr 6.1-13/13-	Käesolevaga selgitame, et TJA-l puudub pädevus kooskõlastada Teie poolt nimetatud planeeringut. Küll aga märgime, et lähtuvalt PlanS §	Täname selgituste eest.	

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaar-vastus	Kooskõlas- tamise seis
	Amet	1416-016 Värska vallale 11.09.2014 nr 6.1-13/13- 1416-015 Misso vallale 10.09.2014 nr 1-13/1416- 014 Meremäe vallale	161 lõigete 1 ja 2 kohaselt on avalikku veekogusse ehitist kavandava planeeringu PlanS § 18 kohaseks vastuvõtmiseks vajalik TJA eelnev luba. Kõik avalikku veekogusse ehitist kavandavale planeeringule PlanS § 17 kohaselt antud kooskõlastused saadetakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud loa andmise otsustamiseks ka TJA-le. Enne loa andmise otsustamist on TJA-l õigus küsida Keskkonna-ministeeriumilt, Kaitseministeeriumilt, Siseministeeriumilt, Muinsus-kaitseametilt, Veeteede Ametilt ja Lennuametilt täiendavat seisu-kohta. PlanS 17 lõike 2 punktis 6 sätestatakse, et enne planeeringu PlanS § 18 kohast vastuvõtmist kooskõlastab planeeringu koostamist korraldav maavanem või kohalik omavalitsus maakonnaplaneeringu, üldplaneeringu ja detailplaneeringu – Majandus- ja Kommunikat-siooniministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi, Kaitseministeeriumi, Siseministeeriumi, Veeteede Ameti, Lennuameti ja Muinsuskaitse-ametiga, kui planeeringuga kavandatakse avaliku veekogu koorma-mist ehitisega. Arvestades eelnevaga palume TJA-le PlanS § 161 lõike 1 kohase loa andmise otsustamiseks saata PlanS § 17 lõike 2 punktis 6 nimetatud kooskõlastused või nende koopiad. Kui kavandatakse avalikku veekogusse (piiriveekogude Eestis paikne-vad osad) ehitist, on vajalik enne planeeringu vastuvõtmist Tehnilise Järelevalve Ameti (TJA) luba. Kuna teemaplaneeringu Meremäe valla osas avalikesse veekogu-desse ehitisi (väikesadamad, paadisillad, paadisilla alad „T5“ jms) ei kavandata, siis TJA luba ei ole vajalik. Samuti ei pea käesolevat teemaplaneeringut avalikku veekogusse ehitise kavandamise osas TJA-ga kooskõlastama.		
16.	RMK	19.09.2014 nr 3-1.20/1245 Värska, Mikitamäe, Meremäe ja Misso vallale	Anname teada, et RMK täiendavaid ettepanekuid ega vastuväiteid Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule ei esita.		koos- kõlastatud

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneering

	Koos- kõlastaja	Kirja kuupäev ja number, adressaat	Kirja kokkuvõtlik sisu	Kommentaari-vastus	Kooskõlas- tamise seis
17.	Haanja Valla- valitsus	01.10.2014 nr 7-3/634-1 Misso vallale	Jätta kooskõlastamata Setomaa ettevõtluskeskkonna teema- planeering. Vastavalt Haanja Vallavolikogu 18.09.2014 otsusele nr 27 teeme ettepaneku Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringu kaardil "Funktsionaalsed seosed" mitte tähistada leppemärgiga puhke- ja turismimajanduse piirkond, Haanja valda jäävat osa. Samuti teeme ettepaneku vaadata üle Kábli ja Kaubi külla kavandatavate toomis- alade juhtotstarbed. Peale planeeringu uuesti esitamist vastust ei ole laekunud.	Teemaplaneeringu Misso valla osa on korrigeeritud järgmiselt: • Kaardil "Funktsionaalsed seosed" on eemaldatud puhke- ja turismimajanduse piirkonna Haanja valda ulatuv osa, puhke- ja turismimajanduse piirkondade ulatust Misso vallas on vähendatud; • Oluliselt on vähendatud reserveeritud tootmisalade ulatust, sealhulgas Kábli ja Kaubi küldes on alles jäetud lõuna pool Riia-Pihkva maanteed reserveeritud ala tähisega T1, kus on lubatud keskkonnasõbralik ettevõtlus ja tootmine ning seda teenindavate infrastruktuuride rajamine. • Reserveeritud tootmisalade T1 ja T2 puhul on muudetud kõrvalkasutuste osakaalu tingimust - nimetatud tootmisalade puhul on kõrvalkasutuste osakaal vaba.	koos- kõlastatud vastavalt PlanS § 17 lg 5
18.	Vastseliina Valla- valitsus	-	Taotluskiri (nr 7-2/357-17) planeeringu kooskõlastamiseks saadeti 12.08.2014. Ettenähtud aja jooksul vastust ei laekunud.	PlanS § 17 lg 5	koos- kõlastatud vastavalt PlanS § 17 lg 5

LISA 4. Kooskõlastused (Setomaa vallad koos, eraldi lisa)

LISA 5. Elektrivarustus

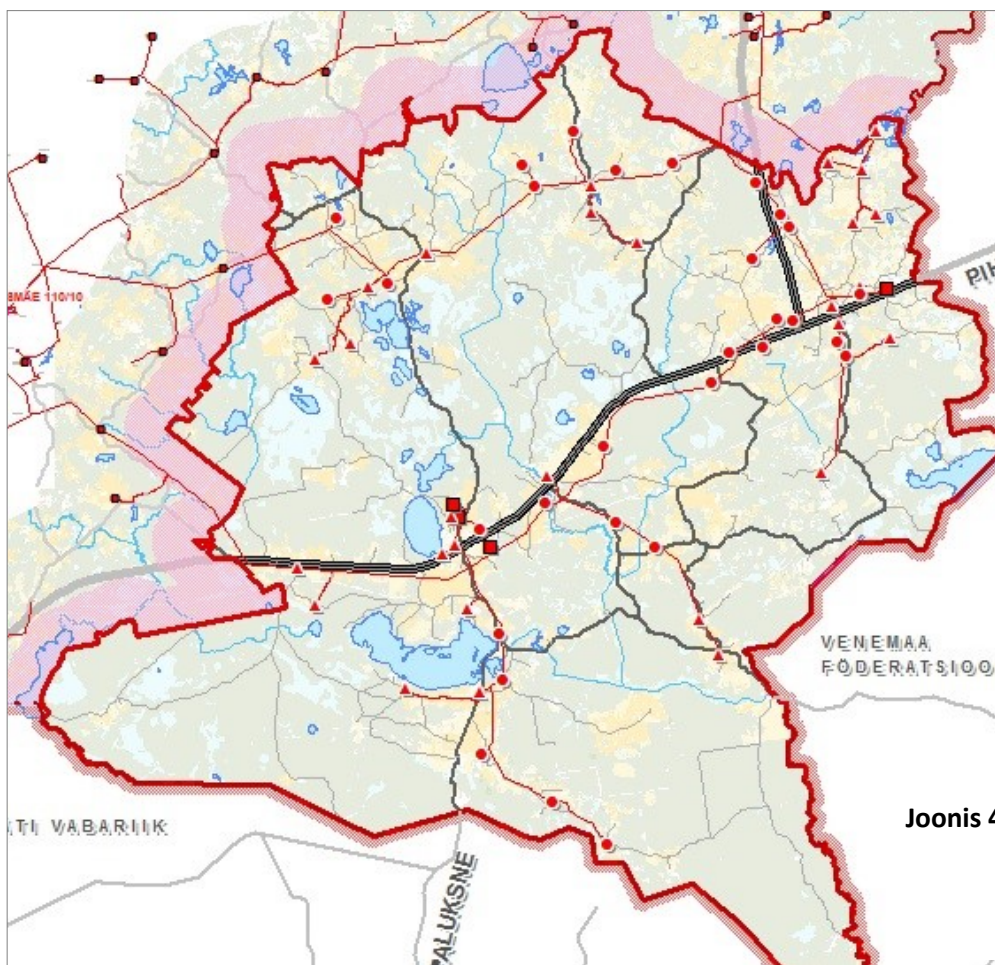
Käesolevas lisas on toodud Elektrilevi OÜ poolt Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringule esitatud täiendav teave.

Elektrivõrgud

Setomaa ettevõtluskeskkonna teemaplaneeringuga (edaspidi TP) kaasatud valdasid varustatakse elektriga (sõltuvalt valla asukohast piirkonnavalajaama suhtes) Ruusmäe 110/10 kV, Vastseliina 35/10 kV, Lepassaare 35/20/10 kV, Värskas 35/10 kV ja Räpina 35/10 kV piirkonnavalajaamast.

Kui Misso, Meremäe ja Mikitamäe valdade 10 kV toiteliinid on enamuses vastava piirkonnavalajaama 10 kV fiidrite lõpuosad, siis Värskas vallas asuvad suuremad tarbimisvõimsused ja planeeritav tööstusala Värskas 35/10 kV piirkonnavalajaama lähedal.

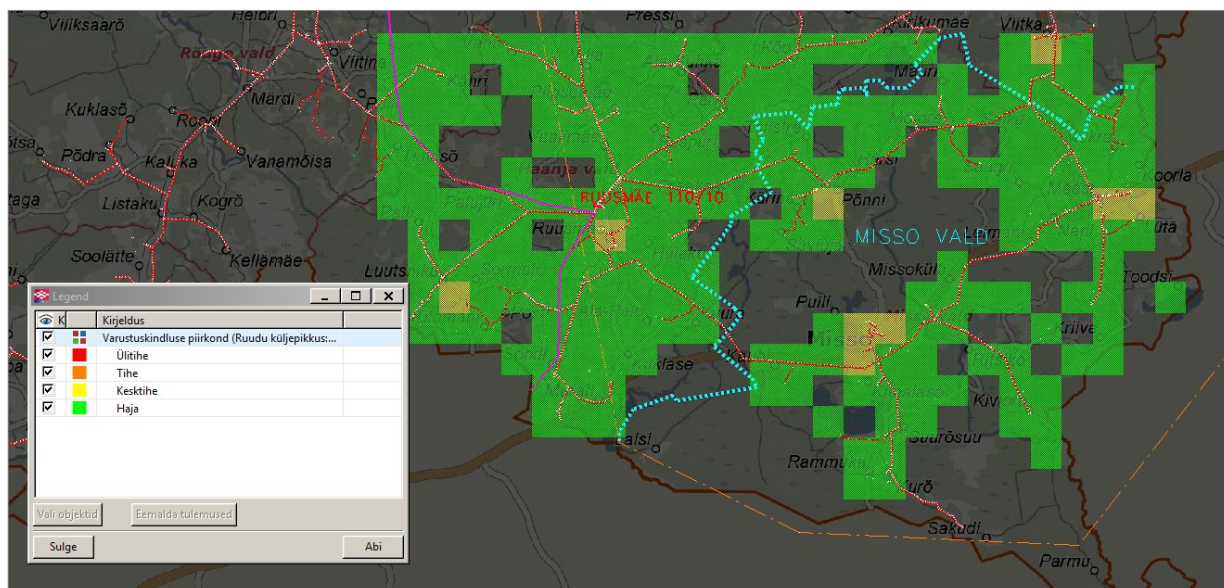
TP funktsionaalseid seoseid kajastaval kaardil on kujutatud elektriliinid ja alajaamad pingega alates 35 kV. TP iga omavalitsuse kohta käival kaardimaterjalil on kajastatud täiendavalt 10 kV elektriliinid ja alajaamad. Elektrilevi 10-20 kV võrkude ja alajaamade paiknemine Misso vallas on toodud joonisel 4.

Joonis 4. Elektrilevi 10-20 kV võrkude ja alajaamade paiknemine Misso vallas

Varustuskindlus

Elektrilevi varustuskindluse piirkondade liigituse järgi kuulub Setomaa teemaplaneeringu ala kesktihe ja haja varustuskindluse piirkonda (vt joonis 5).

Joonis 5. Varustuskindluse piirkonnad Misso vallas. Kollane värvitoon tähistab kesktiheadat ja roheline hajapiirkonda.

Varustuskindluse piirkondade põhimõttelised erisused on järgmised:

Kesktihe piirkonnas rakendatakse valdavalt keskpinge (6-20 kV) võrgu ringtoiteskeeme ning haja piirkonnas on suurem osakaal radiaalliinidel.

Keskpinge elektrivõrgu plaanimesel määratletakse tüviliinid ja lähtutakse nende arengu prioriteetsusest. Liitumised tüviliinidel tagavad kõrgema varustuskindluse kui liitumised haruliinidel. Tüviliinid suunatakse läbi asulate.

Haja varustuspiirkonnas jäävad valdavalt õhuliinid alles, varustuskindluse parendamiseks asendatakse paljasjuhtmeid isoleeritud juhtmetega ja teostatakse täiendavalt fiidri automaatsioneerimisi, mis tõhustab rikkekoha lokaliseerimist ja elektrivarustuse taastamist.

Käesoleval ajal on TP alaga seotud Võru maakonna keskmine aastane katkestuste kogukestus ca 270 minutit ja Põlva maakonna osas ca 254 minutit kliendi kohta (SAIDI). Arvestades valdavalt hajapiirkonnas oleva elektrivõrgu oludega (sh metsaalade rohkus) on Eesti vaates tegemist hea SAIDI tasemega.

Olemasolevad elektriliinid kulgevad põhiliselt metsastunud alal, põhiline rikke allikas on puude/okste murdumine liinidele ja juhtme katkemine. Rikete likvideerimisel pikkade vahemaade ja metsaaladele raskesti ligipääsetavuse tõttu, tuleb piirkonna tarbijatel mõelda oma poolse elukorralduse toimimisele pikema elektrikatkestuse korral.

Koormuste prognoos piirkonnas

TP alal on kokku ca 3 660 klienti ning aasta tarbimine 13,01 GWh.

Setomaa suurimad elektrienergia tarbijad on valdade keskasulad, tootmisettevõtted, puhke-majanduse ettevõtted ja piiripunktid. Koormuste kasv sõltub majanduse arengust ja uute suurtarbijate lisandumisest.

Lähtuvalt lähiaastate koormusprognoosist ei ole olemasolevate piirkonnaalajaamade trafode vahetust ette nähtud.

Setomaad varustavates piirkonnaalajaamades ei ole vaba võimsust täiendavate suurliitumiste jaoks. Piirkonnaalajaamades on suurliitumise korral vajalik trafode vahetus.

Uute energiamahukate tootmisettevõtete asukoha valikul tasub elektrivõrguga liitumise kulude optimeerimise eesmärgil eelistada olemasolevate piirkonnaalajaamade lähedust. Juhul, kui uus liitumine elektrivõrguga tingib ümberehitustööd piirkonnaalajaamas ja/või uue liitumise Elering AS-ga, on liitumise prognoositav valmimise tähtaeg kolm aastat.

TP-ga on määratud mitmeid tootmisala piirkondi T1 ja T2, kus on võimalik tarbimise suurenemine.

Kavandatud alad asuvad enamasti kesktiheda varustuspiirkonna alal.

Madalpingevõrgus olevate või uute liitujate jaoks on tähtsad 10/0,4 kV alajaamade asukohad, mis on olulised varustuskindluse tagamisel ja kulude arvestamisel uute liitumiste ja tarbimis-tingimuste muutmise korral.

Tulevikuvaates 2030+ on planeeritud 35 kV õhuliinide rekonstrueerimine 110 kV pingele ja piirkonnaalajaamade asendamine 110 kV alajaamadega.

Elektrivõrgu 35 kV 110 kV-le pingele üleviimisel Lõuna-Eestis on vajalik Vastseliina ja Lepassaare piirkonnaalajaamade vahel uue 110 kV õhuliini ehitamine (uus trassivajadus, mis TP ala otseselt ei puuduta).

Pinge tõstmiseks olemasolevas trassikoridoris, kui õhuliini kaitsevööndi ulatus säilib (35 kV pinge üleviimisel 110 kV pingega õhuliiniks), tuleb koostada tehniline projekt, teemaplaneeringu koostamise vajadus puudub. Kui rekonstrueerimisplaanide täpsustamisel selgub vajadus muuta trassikoridori asukohta, tuleb koostada trassikoridori asukohta määrav teemaplaneering. Olemasolevate piirkonnaalajaamade ümberehitamisel detailplaneeringu nõuet ei rakendata.

Võrgu ehitustegevus teemaplaneeringu alal

Antud planeerimisperioodi (kuni 2030 a) jooksul tegeleb Elektrilevi OÜ TP alal järgmiselt:

10-35 kV võrgu osas valdavalt olemasoleva võrgu ning piirkonnaalajaamade hoolduse ja remondiga:

2014.a rekonstrueeriti Lepassaare 35/10 alajaama 10 kV jaotla,

2015.a aastal rekonstrueeritakse Vastseliina 35/10 alajaama 10 kV jaotla,

2015-2016.a on rekonstrueerimisel Värska 35/10 10 kV jaotla.

10 kV võrgu osas teostatakse elektrivõrgu parendamisel eelkõige kesktiheda varustuspiirkonna toitefiidrite töökindluse tõstmist ja automatiseerimise lahendusi:

2015-2016.a Vastseliina-Luhamaa 10 kV fiider,

2015-2016.a Värska-Saatse 10 kV fiider.

Uute liinide paiknemise määratlemisel lähtutakse elektrienergia varustuskindluse piirkondade nõuetest võrgukooslusele, kus on arvestatud võimalikke riske varustuskindlusele ja mõjusid keskkonnale. Liinitrasside valikul on määrava tähtsusega liinide ehituse ja hilisema käidu ning võimalike riketega seotud kogukulude minimeerimine. Eelistatult paigaldatakse liinid avaliku kasutusega maadele (nt teemaale, kergliiklusteede äärde).

Kesktihedas varustuskindluse piirkonnas ehitatakse uued 0,4-20 kV liinid eelistatult maakaabelliinidena. Haja varustuskindluse piirkonnas on valdavalt õhuliini võrk ning see jääb alles ka tulevikus.

Elektrivõrguga liituvate uute objektide või olemasolevate tarbimistingimuste muutmise korral lahendatakse elektrivarustus detailplaneeringute ja tööprojektidega.

Tulenevalt sellest, et ca 3 % Värska ja Meremäe vallas, 4% Misso vallas ja 6 % Mikitamäe vallas asuvates Elektrilevi liitumispunktides tarbimine täielikult puudub, võib tulevikus osutuda otstarbekaks mõnes piirkonnas võrgu rekonstrueerimise käigus võrgu mahtu vähendada.

Maakasutus

Elektriliinide ja 6-20 kV alajaamade rajamistel sõlmitakse maaomanikega isikliku kasutusõiguse lepingud.

Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusega.

Metsatrasside 0,4-20 kV õhuliinidele isoleerjuhtmete paigaldamisega tekib Elektrilevi OÜ-l võimalus vähendada trassiraie mahtu.

KAARDID